

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-szorosos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitászó sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, augusztus 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Szociális politika.
Urhatnáság.
Csanádmegye közgyűlése.
Az aradi tanítóképző építése.
Beke Károly temetése.
Ötmillió koronás csatorna-építés.
A tanár ur neje.
Megtorlás a Kossuth-gyalázásért.
Egy város bünlajstroma.
Mayerné a törvényszéki fogházban.
Összeégett asszony.
Aradi katonák öngyilkossága.
Egy fiatal művésznő.
Eltűnt tanítónő.
Aki Kecskeméthy miatt síkkasztott.
A Kubelik-betrány.
Tárca: Szép Heléna. Irta: Szecső Vilmos.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Szociális politika.

Arad, augusztus 4.

Az Aradi Közlöny pár nap előtt megjelent egyik számában igen életrevaló cikket írt arról a kérdésről, miért nem ér rá a mi közigazgatásunk szociálpolitikával foglalkozni? Annyira fontosnak valljuk a magunk részéről is e kérdést, hogy igazán érdemesnek tartanók, ha összes hírlapjaink ennek teljes megvilágítása céljából állandó rovatot nyitnának és nem zárkóznának el semmiféle vélemény közlése elől, még ha az a legultrább fölfogást is árulná el.

Az országos politika, no meg a sta-

tisztikába való napi események leírása ugyanis annyira lefoglalja összes hírlapjainkat, hogy a tulajdonképeni belső haladás egyszerű alapelveinek megvilágítására sem elegendő tér, sem időt nem juttathatnak.

Az állam kiépítésének két iránya van; az egyik a felülről, a másik az alulról való kiépítés. Részünkről ez utóbbit fontosabbnak tartjuk az állam teljes megszilárdítása céljából, mint az elsőt. A kormányok ugyanis, legyenek azok felelőtlenek, vagy felelősek, a legjobb akarattól lehetnek eltelve, eredményt még sem fognak elérni, ha nincs meg a szilárd alap a polgárság, a nép minden rétegében, a melyre jóakaratu és áldást hozó intézményeket bázisozhatják. Ha pedig ez az alap meg van, akkor a kormányok jóakarata nélkül, sőt esetleg határozott rosszakarata dacára is boldogul a nép, boldogul az állam; mert bármiféle téves és esetleg önzésből fakadt intézményeket is erőszakolnának a népre, ez józan belátásával mégis megtalálja reájuk a korrektívákata kivitelben, sőt sokszor, a míg a dolog kivitelre kerül, ép az ellenkezője kerül ki belőle a józan nép kezében.

Az első és főoka tehát annak, hogy közigazgatásunk szociálpolitikával nem foglalkozhatik, szerintünk az, hogy népünk és polgárságunk zömének szociálpolitikai műveltsége majdnem a nullával egyenlő. Népünk, de még intelligenciánk is gyak-

ran még a saját jogosult pillanatnyi érdekeit sem ismeri kellően; mert sokszor vagy indolenciából mulasztja el azoknak érvényesülését, vagy pedig értékkel alig bíró dolgokért óriási áldozatokat képes hozni. És ez nemcsak egyes egyénekre, hanem erkölcsi testületekre, a közigazgatás szolgálatában lévő tényezőkre is áll. Mit szólunk már most azon magasabb érdekekről, a melyek a pillanatnyiaktól oly messze állhatnak, mint pl. a vadállatnak éhségesillapításra irányuló rablásától a szociál-politikusnak az emberiség boldogítását célzó tevékenysége. Mit szólunk végül népünk, sőt intelligenciánk abbéli érzékének fejlettségéről, a melynek tüzeiben a saját egyéni érdekeit a másokéval vagy pláne a közérdekkel egybeforrva láthatná? Pedig minden szociális politika lehetőségének a mai modern államban ez, ugyszólván, az alphája.

Ennek megvilágítására vegyünk elő egy egyszerű példát.

Minden gyáralapító, még mielőtt vállalatába fogna, oly intelligens munkaerőről gondoskodik, a melyek segítségével vállalatát sikerrel fogja folytathatni. Azután gondoskodik arról is, hogy ebből az intelligens munkaerőből soha ki ne fogyjon; a munkásoknak új generációit igyekszik tehát vállalata részére fölnevelni. Munkásainak gyermekei részére iskolát állít, ha illet más tényező a közelben nem tartana. Sőt tovább megy; ezeknek

TÁRCA

Szép Heléna.

Irta: Szecső Vilmos.

Amikor már bebarangoltam fél Európát és meguntam az egész világot, amikor már azt hittem, hogy minden illúzió kihált belőlem, üresnek vélt szívemben fölfedeztem még egy utolsó illúziót: a vágyat szülővárosom után. Vonatra ültem és haz utaztam Sárvárra.

Tehát volt még egy illúzióm, aminthogy az emberi szívek egy utolsó ábrándja mindig megmarad. Álomképre, delibábra a szívnek mindig szüksége van és én kijavítanám a latin mondást, mert nem a világ, a szív akarja mindig, hogy megcsalassék, tehát megcsalatozik; és ezután keres új tárgyat, hogy megcsalhassa vele magát. Nem tud élni álom nélkül, melyet ruha, védő fátyolként maga körül csavar a világ ridegsége ellen.

Belefáradva a raffineriákba, a szívem még hitt a szülővárosom tiszta és kedves emlékében. Én hittem a szívemnek és elaltattam agyamat, mely azt mondta, hogy a szülővárosod sohase volt kedves és tiszta, hanem ifjuságod volt az, amelyet benne töltöttél.

Mindegy. A fő, hogy tavasz volt és a tavasz segítségére van minden illúzióknak, szárnyát megnöveszti, megerősíti. O, mennyi föld, szép, zsenge, fiatal zöld és a gyümölcsfák fehér és rózsaszín virága! A gondolat, hogy újra sze-

mem előtt a tárgyak, a környezet, melynek képe először vésődött agyamba!

Elfogultan néztem körül a szobában, melyben születtem. tán nem is annyira a magam világrajóttétára a gondolata hatott meg, mint inkább egy bizonyos asszonyra gondoltam, aki oly büszke volt valamikor e helyen egy rancos kis lényre, melyet a világra hozott.

Kimentem az utcára, agyamban fölillantak holmi apró gyermekkori emlékek és én örültem ennek. Végimentem az utcán. Itt-ott lányfejek kandikáltak ki az ablakon. A nap langyosan sütött. Ah, hányszor mentem végig valaha ezen az utcán! A nap akkor is csak így cirógatót, de én milyen fiatal voltam és a szívemben édes és gyötörő vágyódás éledt! Hogy vártam, hogy szomjuhoztam a szerelmet!

Szerelmem... Voltam-e én Sárváron szerelmes? Nem, soha. Én a szerelmet nem itt kerestem.

— Lehet-e a szerelem ily közel, itt melletttem, ebben a kis városban? Ez lehetetlen. A szerelem sokkal nagyobb, csodásabb, titokzatosabb dolog, semhogy oly könnyen feltalálható volna. A szerelem messze van innét, messze, messze, ki tudja, hol?

Ezt gondoltam magamban, akkor régen, amikor tizennyolc éves szívemben az első határozatlan sejtések szárnyukra keltek. Énnél fogva büszkén és hidegen néztem a sárvári leányokra, mint nézhet az, aki valamely csodálatos titkot hord bajszatlan fejében.

Hogy a lányok mit gondoltak, azt nem tu-

dom. Valószínűleg mulattak rajtam. De nem, emlékszem: volt köztük egy, aki mindig lesett az ablakból és halványan nézett utánam. Én azonban nem törődtem vele.

Mért is nem törődtem vele? Oly finom vonású volt pedig az arca és a haja szőkén, tömötten és puhán omlott a fehér nyakába. Mért nem törődtem vele? Mikor én a szerelmet kerestem, egész életemben mást se tettem, mint azt kerestem és nem találtam meg máig!

A hátam mögött öreg asszonyok sugdolóztak: ime, nézze, ez volna az a Zács, aki husz éves korában ment el innét és most, huszonöt év múlva került vissza. Rá nem ismerni, az bizonyos. A tavaszt itthon töltötte, a deret a hajába másutt szerezte.

— Dér a hajamban? Es én a szerelemre gondolok! Nevetséges! Visszafordultam, haza tartottam

Otthon egy színlapot találtam az asztalomon. Városunk szülötte, a hírneves művész: Balog Anna, keresztülutazik Sárváron és Szép Helénát játsza ma este a vendéglő nagytermében.

Balog Anna városunk szülötte?

En Balog Annát, a színésznőt sohase láttam játszani, nem néztem meg éppen azért, mert a híre oly óriási volt. Rossz természetem van: félek attól, amit a hír nagyon a szárnyára kapott. Kelletlenül fogok valamely híressé vált műnek az elolvasásához és a felkapott dal nekem csak akkor kezd tetszeni, ami-

a munkáscsaládoknak teljes biztosítására a családfőket ellátja segélyvel, nyugdíjjal, hogyha véletlen szerencsétlenség vagy öregség folytán munkaképtelenné válnak. Ezt mind a saját érdekében teszi a vállalkozó. A saját egyéni érdekeit az összes alkalmazottak családi érdekeivel egybeforrasztja.

Hasonlítsuk össze már most ezzel a józanul és jól felfogott magánérdekkel egy nálunk a köztudatba sehogyan bejutni nem tudókérdést: a *cselékkérdést*. Mindnyájan ismerjük azokat az óriási mizériákat, melyek ebben a kérdésben dominálnak nálunk országszerte, uralkodnak mindnyájunkon és elkeserítik egész magánéletünket. És mit teszünk mindezeknek elhárítására? Epen ellenkezőjét annak, amit vállvetve tennünk kellene.

Bármilyen tisztelettel is viseltessünk a közigazgatási rendőri hatalom kezelői iránt, mégis kénytelenek vagyunk itt kijelenteni, miszerint ami a cselédügynek tisztán ellenőrzését és e tekintetben a viszonyok javítását illeti, erre a rendőrséget egyáltalán nem tartjuk alkalmas fórumnak. A nagyobb kihágások megbüntetése és egyáltalán a büntető hatalom igenis a rendőrségre tartozik, de a cseléd erkölcsének atyai ellenőrzése és javítása oly tér, a melyen a rendőrség beavatkozása csak ronthat. A rendőri hatalomnak ugyanis nem áll módjában más, mint a büntető hatalom; büntetéssel pedig lehet valakit megfélemlíteni, sőt a még ingatag fiatal jellemet eldurvítani, de javítani nem. Ezt csakis nevelés-oktatással és az evvel járó atyai vezetéssel lehet. Erre pedig a rendőri apparátusnak nincs és nem is lehet semmiféle szerve.

Ezt a körülményt a saját — nemcsak pillanatnyi, de messzebb fekvő magán érdekét józanul felfogó polgárság régen beláthatta volna már és a cselédügyet a maga teljes egészében a rendőrség hatáskörébe utaló törvénynek régen megtalálhatta volna már a kellő korrektívumát azzal, hogy a cselédnevelés-oktatás ügyet,

ha másként nem, hát önmegadóztatással is megoldja.

Tudomásunk van igenis arról, hogy közigazgatásunk vezéreiben megvolna a kellő érzék a kérdésnek illetően megoldása iránt, sőt ezen nagyon is fontos szociálpolitikai kérdés ilyen irányu megoldását is hallottuk épen közigazgatási tisztviselőink részéről hangoztatni, sajnos azonban, hogy a köztudat még mindig nem elég józan annak a belátásához, miszerint a cseléd érdekeinek istápolásával a gazda érdekei is könnyebben fognak érvényesülhetni. Marad tehát minden a régiben, és a jobb házak még jó ideig a külföldről fogják importálni azokat az elemeket, a melyek megbizhatatlanságuknál fogva otthon már nem boldogultak, itt nálunk pedig — sajnos — mégis jobb szolgálatot tesznek, mint a mi áldott jó népünk *elhagyott és kivetett* fiai és leányai.

Égész eljárásunkból az látszik kitünni, hogy a felfogás is csak saját szociálpolitikai vakságunknak a következménye, melylyel azt hisszük, hogy az igazi tudománynak megvetést kell tanusítania a gyakorlati élet kérdései iránt. Pedig ép a valódi tudomány az, a mely előtt semmi sem kicsiny, és ép abban van a valódi tudománynak a nagysága, hogy a legapróbb dolgokból is ki tudja hámozni az örök igazságot, az örök szépet az örök jót.

Helvét dr.

A közadók behajtása. Fővárosi tudósítónk írja: A képviselőházhoz ma újabb kérvények érkeztek a közadók behajtása tárgyában. *Ung-megye és Komárom vármegyék* törvényhatóságai ugyanis a miatt panaszkodnak, hogy a nyári időben, tehát az aratási munkálatok idején való végrehajtás temérdek kárt és költséget okoznak a gazdáknak, holott az államnak ebből semmi haszna sincs, mert a végrehajtás foganatosítása csak októbertől kezdve jár sikerrel. Arra kéri tehát a törvényhozást, hogy csak az októberi és januári negyedben eszközöltessenek végrehajtást adó fejében.

Urhatnáság.

Budapest, augusztus 4.

Statistikailag ki van mutatva, hogy a középosztály sehol Európában oly annyira el nem szegényedett, mint nálunk Magyarországon. Különösen nagy az elszegényedés az utóbbi évtizedekben. Szinte rohamosan terjedt, mint a járvány. A hasonlat pedig — fájdalom — annál találóbb, mert más nemű járvány előzte meg.

Nálunk Magyarországon mindenki ur akar lenni. Mert mindenkit a külseje, a vagyoni állása, vagyis inkább a külső látszat szerint ítélünk meg. Aki elegáns ruházatban jelenik meg, az tiszteletben részesül, aki hercegi borralókat osztogat, aki számozatlan kocsiiban jár, azt megsüvegelik és kiváltságos becsülésben vagyon része. Hogy ki van-e fizetve a ruházat, a szabó, a boltos, a cipész, hogy miből, honnan jut kocsi, mulatságra, minő viszonyok között él a család, az mellékes, azzal senki sem törődik. A fő a csillogás, a külső fény. Ez minden és ez elég. Ha port hintünk a világ szemébe, annál inkább imponál, sőt irigységet kelt.

— Lám ez teheti, bizonyosan ügyes, élelmes. És szemesé a világ.

Es ez a gondolkodás epidemiaszerűleg terjed. És ennek nyomán jár a vetélykedés. Ha a szomszéd naponként kávéházba jár, ha két cselédet tart, ha négy tál ételt eszik; mi is úgy véljük, hogy ez nekünk is dukál, sőt inkább. Mert ha X-éknek háromszobás lakásuk van, akkor minket négy szoba illet meg. Hadd irigykedjék X., hadd pukkadjon.

Ebben a véget nem érő vetélykedésben, ebben a licitálásban nemzeti romlás rejlik.

Miért, hogy oly kevesen veszik észre? Miért, hogy fel nem tartóztatható? És miért, hogy hasztalan minden intelem és fenyegető figyelmeztetés?!

A mi mai társadalmunk bűneinek tetemes része az urhatnáságból származik.

Mert nem az a kérdés, hogy ki bírja meg és telik-e, hanem az, hogy ha X. megteheti, miért nem tehetné ő is.

Ennek a gondolkodásnak a folyamata aztán a bűnök egész lajstroma. Legfőképpen pe-

kor már mindenki megunta, mikor friss varázsát mások számára már elvesztette.

Ez különös dolog és sokszor magamon beszakodtam ezért. Mért nem néztem én meg Balog Annát? A lapok hasábjait irtak róla és én nem voltam kíváncsi. A kirakatok előtt tömegben bámulta a nép Balog Anna arczképeit, én ostobának találtam ezt és a fejemet elfordítottam.

Tehát Balog Anna városunk szülötte? Megálj, az emlékezés szikrája fölgyullant agyamban! E név ismerős. Ah, nem úgy ismerős, hogy sokat emlegették, de nekem ismerős. Meg van! Balog Annának hitták azt a széke lányt, aki valamikor halványan nézett utánam. Hej, este színházba megyek!...

A terem zsufolásig. A függőnyt fölhúzzák. Először a helybeli szintársulat izetlenségei, aztán kilebben ő, Szép Heléna.

Ah, ilyen még nem láttam! Ez nem volt színjátszás, ez nem volt művészet, ez nem volt igazság, ez nem volt az élet, ez az álom volt. Csodás, mélységes, szíveket megreszkettető! Játékából valami bűbajos varázs áradt ki, mely megdobogtatta a férfiak szívét s arczukat halványra festette.

Ha meg sem is értették, megéreztek mind, hogy mi történik ott a színpadon. Megvalósult, alakot öltött, amit a valóság mezében férfiszem tán még nem látott: maga a szerelem járt kelt ott a színpadon, a nagy, a mély, a csodás, az örök szerelem, minden férfiszívnek titkos halálig való vágyódása. A nagy asszony sóhajtott, vágyódott, mosolygott és epedett ott a hevenyészett színpadon, az asszony, akiről álmodnak a

férfiak és meg nem találják soha. Ó hogyan sóhajtott! E sóhajban volt epedés, volt tűz, volt bánat, lemondás és újra éledés, a tegnapi emléke és a holnap reménye, kétségbeesés és hit, simulékonyság és odaadás, csók és mámor és gyöngéd volt e sóhaj és czirogató, mint a tavaszi nap... ej, az egész tavasz benne volt! És a mozdulatai: kitárt karja kifejezett minden vágyódást és ahogy a nyakát félre szegte, bájosabbat ennél képzelni nem lehet. Szeretnék még beszélni a hangjáról és a mosolyáról, de már minden jelzőt elpocsékoltam.

Ah, mindez káprázatosabb volt a szívtápnál és szinte reszketett mámorában a közönség, mintha varázsitalt itattak volna vele. Mily közönséges szívek, mily szűkkörű elmék voltak azok ott körülöttem és mily magasra emelkedtek e pár óra alatt! A művészet a legnagyobb dolog a világon...

Hogy tolongtam én is előadás után Balog Anna körül! Vagy száz embert mutattak be neki egymás után. A sok szürke név úgy kopogott, mint az őszi eső a háztetőn.

Szerencsém volt, vagy tán mert vendég voltam én is a városban: melléje kerültem az asztalnál. Banális voltam, de nem tehetek róla: szíves szavakban fejeztem ki elragadtatásomat.

Ó fáradtan, egykedvűen hallgatta áradozásomat, később, hogy megivott egy-két pohár pezsgőt, fölmelegedett.

— Tudja — szólt lány és varázsos hangján — igaz művészeknek sokszor fáj a dicséret. Eszébe juttatja a szenvedéseket, melyekben megkristályosodott a művészete. Ami a közön-

ségnek élvezet és gyönyörűség, az a virág az én könnyemen és véremen fejlődött széppé.

Egy-két pillanatig hallgatott.

— Néha oly komor és zárkózott vagyok, — folytatta aztán — máskor meg gyermekeesen és nevetségesen közlékeny. Mondják ez is művészi sajátság. Én önt nem ismerem, de a hangjában van valami, ami rokonszenves, tán emlékeztet engem valakire és ez feloldja nyelvémet.

Felém fordította finom és édes arsát, melyet fölmart már a festék, az idő és tán titkos szenvedései.

— Ön el van ragadtatva — szólt — a szerelem művészi képétől, a nagy Helénától, akit ábrázoltam. Ah, de a szívem oly üres! Bár volnék még ott, husz évvel ezelőtt, amikor szívémben élt, bár kifejezni nem tudtam, az a nagy szerelem, amelyet ma ábrázoltam. Egy halvány barna fiuba voltam szerelmes. De ő nem vette észre. Zácsnak hitták, a nevét soha nem felejttem. A dicsőséget unom, a taps fáraszt, de őt szeretném látni még egyszer.

Sóhajtott, a szép Heléna tüzes és mélységes sóhajával.

Elhalványodtam. Fölgyullant szemem előtt a szép Heléna szerelmes, ragyogó alakja, fájdalomosan és édesen végigborzongott rajtam egy kép, a boldogság képe, melynek részese lehettem volna.

Merően néztem Balog Annára és nem mondtam meg neki, hogy az a halvány fiú én voltam.

dig az ugynevezett könnyű bűnöké. A családok és sikkasztások 90 %-a, miként az statisztikailag szintén ki van mutatva, az u:hatnáság eredendő bűnéből származnak. Csak 10 % jut a megélhetés okából és a véletlen alkalomból keletkezett csalási és sikkasztási esetekre.

Bizony ezek elszomorító adatok, sőt megdöbbentők. Származnak pedig főként abból a sajátságos körülményből, hogy egyik másiknak sikerül az uras élet, mert sikerült a törvényt kijátszania.

— Hát ha nekem is sikerül és akkor ur vagyok!

A mi pedig a dolognak ezt a részét illeti, az új büntetőjogi novella, a melyen most az igazságügyminiszter, Plósz Sándor dolgozik, talán javítani fog a mai helyzeten. A körmönfont gazságok és alattomos cselszövények, a melyek eddig kijátszották a törvény betűjét, a közel jövőben elérik a méltó büntetést.

De ez nem elég. Társadalmi felfogásunknak kellene alaposan megváltoznia. A munkásnak a becsületes, tisztességes munkának kell nagyobb becsülést szereznünk. Tanulnunk kellene a külföldtől: iparkodást, szorgalmat és takarékossgot.

Es akkor gyarapodnék a nemzeti vagyon és nem szegényednék olyannyira a középosztály, a melyre épen az a nemes hivatás várna, hogy jó példával járjon elől a munkában és a takarékossgban.

TÁVIRATOK.

Harc a szerzetesi iskolák ellen.

Páris, augusztus 4. A *Gaulois* intervjut közzöl *Coppéval* és *Lerolle* képviselővel az egyesületi törvénnyel szemben kifejtendő ellenállás szervezése tárgyában. *Coppé* az adófizetés megtagadását, az *összes kereskedők bojkottálását* a kik a kormány hívei és az összes betéteknek a takarékpénztárakból való visszavonását ajánlja. *Kerolle* általánosságban osztozik *Coppé* nézetében, de a bojkottálást lehetetlennek tartja.

Páris, augusztus 4. *St. Chamontban* (*Loire* megye) tegnap este a katolikus egyleti ház udvarában *tiltakozó gyűlés volt*, amelyen vagy 200,000 ember vett részt. A gyűlés után ismételt összeütközések voltak az ellentüntetőkkel, miközben *három ember könnyen megsebesült*. Egy letartóztatás történt.

Páris, augusztus 4. A vidékről érkezett táviratok a korgregacionista iskoláknak *Iserre, Loire, Tarn, Ardèche* és *Vauchuse* megyékben történt bezárását jelenti. Több községben a tömeg *tüntetett a kormánybiztos ellen*. *Viennében* (*Iserremegye*), mint egy későbbi távirat jelenti, az eljáró külön biztosnak, tekintettel a körülbelül 400 főnyi tömeg ellenséges magatartására, a mely *közporral fogadta a csendőroket*, vissza kellett vonulnia anélkül, hogy dolgát elvégezte volna. Most *Bonnet* községben *Miribel* tábornok nnokaöcscse kétszer is letépte az iskolán alkalmazott pecsétet, a miért a csendőrség *letartóztatatta*.

Marseille, augusztus 4. *Pelletan* tengerészetiügyi miniszter egy banketten beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a reakció ellen irányuló politika az egyetlen helyes, a melyet a miniszteriumnak követnie kell. Ez az a politika, amelyet a választások alkalmával bejelentettek és tartalmazza mindazon reformokat, amelyeket a radikális párt megígért. *A miniszter a klerikalizmus kérelhetetlen ellenségének vallja magát*, anélkül, hogy a maga számára a hazafiság monopoliumát kívánná. A miniszter beszéde során összehasonlította az első közvársaságot, amely *Hoche* tábornok vezetése

alatt meg tudta tartani Franciaországot *Elzász-Lotharingia* birtokában, a császársággal, amely 90 évvel később nyitva hagyta a határt az ellenség előtt és előidézte Franciaország területi kisebbedését. Ma a klerikalizmus más eszközökkel él. Csak így magyarázható meg, hogy a múlt vasárnap társaságbeli hölgyek a *Place de la Concorde* összejöttek, hogy élénkeljék a *Marsellais*et. Mi nem fogunk *Canossa*ba menni, és nem fogjuk elfeledni, hogy atyáink a vallásos-tévhittek elleni harcban meghódították a világot és azok helyébe *humanitást és szabadságot* tettek.

Steyn elnök Angliában

London, aug. 4. *Steyn* az *Oranje* szabadállam volt elnöke, felkérte a *Daily Telegraph* tudósítóját, a ki vele utazott, hogy azt a birt, hogy *Steyn* nem akar *Anglia* földjére lépni, *alaptalan*nak jelentse ki. *Steyn* ellenkezőleg egy ideig *Angliában* kíván tartózkodni, mielőtt *Afrikába* visszatérne, és *gyermekait valamelyik angol iskolába fogja küldeni*.

Beke Károly temetése.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Vasárnap délután ment végbe *Beke Károly* aradi pénzügyigazgató temetése. A mély részvét igaz megnyilatkozása kísérte sirjába a megboldogultat, ki úgy hivatali, mint magánéletében mindenkinek szeretetét és becsülését vívta ki.

A pénzügyi palota udvarán, hol a gyászszertartás végbement, nagy közönség gyülekezett egybe. A pénzügyigazgatóság tisztviselőin kívül, más hatóságok, hivatalok képviselői, az elhunyt számos barátja és tisztviselője állott megindultan a koporsó körül.

Ott volt *Urbán Iván* főispán, *Institoris Kálmán* polgármester, *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán, *Salacz Gyula* országgyűlési képviselő, *Csernovics Diodor* dr. áll. jóságigazgató, *Ottorubay Károly* törvényszéki elnök, *Magyar Miklós* nyitrai, *Fekete Benő* szolnoki pénzügyigazgató, *Embey Iván* aradi helyettes-pénzügyigazgató, *Varjassy Árpád* kir. tanfelügyelő, *Kugler István* kir. táblai bíró, *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész, *Kádas Kálmán* városi, *Schill József* megyei főjegyző, *Böloni Domokos Béla* aradi, *Fejér Domokos* pécsi pénzügyőrségi felügyelő, *Benczéd József* pénzügyi titkár, *Töttyös Géza* kincstári ügyész, *Lehrmann Viktor* kir. alügyész, az aradi pénzügyigazgatóság, adóhivatal, sóhivatal, pénzügyőrség teljes számban, a jóságigazgatóság, a város, megye tisztviselői és még sokan.

A gyászbeszédet *Csécsi Imre* ev. ref. lelkes tartotta, meghatóan bucsuztatva az elhunytat. Ezután *Embey Iván* helyettes pénzügyigazgató lépett a koporsóhoz és a következő mélyen megindító beszédet mondta a kartársak nevében:

Tisztelt gyászoló közönség!

A végzet keze különös súlyjal nehezedik reánk!

Alig heged be a seb, alig virul ki a hant egyik szeretett kartársunk hamvai felett, a végzet sujtoló keze máris újabb megpróbáltatás alá viszi szerető sziveinket.

Most azzal sujtott, hogy elragadta körünk-ből azt a férfit, a ki rövid itt léte alatt fényes szellemi tehetségeivel, melegen érző nemes szívével tisztviselőinek ragaszkodását, rajongásig menő szeretetét, — a nagy közönségnek pedig osztatlan becsülését és szeretetét tudta kivívni!

Most, midőn ravatalodat fájdalomtelt szívvel, könnyező szemekkel körül álljuk; családod benned a leggondosabb családtagját, a rokonok, a hön szerető rokont, a haza egyik legjobb fiát, a társadalom legnemesebb ember-

barátot, tisztviselői kar egyik legképzettebb tagját, szerető barátaid a legjobb barátot, árván marad: tisztviselőid pedig 2 hön szerető, róluk atyailag gondoskodó főnökét siratják.

Nemesen érző szívednek élted egész folyamata alatt az volt törekvése, hogy könnyeket töröljön, haláloddal következetlen lettél azután multadhoz, mert hisz ezzel árasztottál mindnyájunkat könnyözönbe!

Aldott emlékü főnökünk!

Veszteségünk sullya alatt leroskadtánk. Leroskadtánk, ha nem állana előttünk buzdító példaul a te nemes erélyed, fáradhatatlan buzgalmad, magasztos kötelességérzeted! Mert hisz hónapokon át dult testedben a legrombolóbb kór s nemes erélyed győzedelmeskedve a test gyöngeségein, végső pillanatodig helyt állottál ott, hova hivatásod állani rendelt! — Kidőltél! De úgy dőltél ki, mint csatatéren a hős. — Különbséget csak hivatástok különbözősége tett, mert mint annak kezéből a kardot, úgy a tiedből a tollat csak a végső percekben ragadta ki a mindent megsemmisítő halál!

Szerett főnökünk!

Midőn atyai szívednek Irányunkban tanusított jó indulatát hála telt szívvel megköszönjük, ravatalodnál tesszük a fogadalmat, hogy áldott emlékedet szent kegyelettel fogjuk megőrizni!

Es most, mielőtt elbocsájtánánk hosszú utadra, még csak egy szót, a legfájdalmasabbat:

Isten veled!

A koporsót borító koszoruk szalagjain a következő feliratok voltak:

Felejtethetlen férj és nevelő apának — *Zsuzsika és Jóska*. Felejtethetlen barátnak — *M. Jóó Béla* és családja. Jó barátnak — *Cseh Lajos*. Atyai jó barátjának — *Az Embey család*. Tisztelete jeléül — *Aradmegyei kincstári ügyészség*. *Beke Károly* pénzügyigazgatónak — *Az aradi kir. adóhivatal tisztikara*. Szeretett volt kartársunknak — *Nyitrai kir. pénzügyigazgatóság és számvevőség tisztikara*. Felejtethetlen szeretett jó főnökének — *Az aradi kir. pénzügyigazgatóság hálás tisztikara*. Hálás tisztelettel — *Az aradmegyei kir. pénzügyőrség*. Jó barátjuknak — *Petkovicsék*.

Csanádmegye közgyűlése.

(*Lonovics főispán emléke*. — *Csanádmegye a Kossuth-ünnepen*. — *Orvosok díjai*. — *Makó vesztett pörei*. — *Szinészet-pártolás*.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Makó, augusztus 4.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg harmadik évnegyedes közgyűlését *Meskó Sándor* dr. elnöklésével. Sok tárgya volt a közgyűlésnek, de alig volt közöttük egy-kettő, ami némi érdeklődésre tartott számot s ez meglátszott a gyűlés külső képén is: nem valami nagy számmal jöttek össze a bizottság tagjai. Az állandó választmánynak is jó napja volt a mai. Minden egyes esetben elfogadták a választmány javaslatát, és előkészítve ment a bizottság elé.

Meskó Sándor dr. főispán valamivel tíz óra után nyitotta meg a gyűlést s kegyeletes, szép szavakban emlékezett meg a vármegye elhunyt főispánjáról, *Lonovics Józsefről*, kinek kormánya alatt nagy haladást tett a vármegye kulturális és gazdasági téren egyaránt. A főispán indítványára *Lonovics József* érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg a törvényhatóság s az elhunyt felett érzett meleg részvétéről a gyászoló családot átiratban értesíti.

A megnyitó után *Návay Lajos* dr. a vármegye alispánja terjesztett elő indítványt *Kossuth Lajos születése századik évfordulójának megünneplésére*. Gyönyörű beszédben mondta el, ki volt *Kossuth Lajos*, a magyar szabadság és alkotmányosság megeremtője. Olyan évforduló mellett, mint a szeptember 19-iki, nem lehet közömbösen állapni egyetlen magyar embernek sem s fel kell lobogni annak az igaz hazafiui érzésnek, amely nehéz időkben is fenn tudta

tartani a magyarság zászlaját. A bála és kegyelet újabb emlékoszlopát állítsa fel Kossuth Lajos emlékének és soha el nem muló nagy érdemeit *jegyzőkönyve iktassa*, a Budapesten rendezendő ünnepélyen képviseltesse magát s a küldöttséggel *Kossuth Lajos sírját koszorúztassa meg*.

A törvényhatóság éljenzéssel, egyhangulag hozzájárult az alispán indítványához, éljenzéssel fogadták el a megyebizottság jelen levő román ajku tagjai is. A küldöttséget annak idején az alispán fogja összeállítani.

Még egy indítvány volt napirenden. Kovács József bizottsági tag az orvosok díjait szabályrendeletben kérte meghatározni. Tekintve azonban, hogy erre nézve miniszteri rendelet van, amely kimerítően megállapítja minden egyes műtét díját s amelylyel ellenkező határozatot egy törvényhatóság sem hozhat, az indítványt levették a napirendről.

A közigazgatási bizottságba két tagot választottak meg titkos szavazással, 55 szavazatot adtak le s Csécsi Miklós dr. 54, Kristóffy János 52 szavazattal lettek beválasztva.

A közigazgatási bizottság és az alispán évnegyedes jelentéseit tudomásul vették.

Láng Lajost, az új kereskedelemügyi minisztert, ki a törvényhatóság támogatását kéri a kinevezést tudató leiratban, feliratilag üdvözlük.

A községjegyzői, szervezési és ebtartási szabályrendeletek kisebb módosításait, valamint a pénztárak megvizsgálásáról szóló jelentéseket tudomásul vették.

Kevermes község a kevermes-, dombiratos-, és kunágotai utak a törvényhatósági utak közé való felvételét kérte, de a kérelmet — hogy az ut hamarabb jókarba hozható legyen — nem teljesítették. Ha ezt az utat felveszik a törvényhatósági utak közé, 20 év múlva se került volna a kiépítésére a sor, annyira le van foglalva az utadó alap.

Köszönetet mondott a törvényhatóság Lonovics Gyulának a főgimnáziumnál tett 3000 koronás ösztöndíj és az árvaházi 2000 koronás, valamint a battonyai Vörös-kereszt egyesület 2000 koronás kórházi ágy-alapítványáért.

A törvényhatósági átiratokat tudomásul vették s azután Makó város és a községek ügyei foglalkoztatták a törvényhatóságot.

Börcsök Gergely egy csomó huszonbérleirást megfelelőbbé tett, de a felebbezéseket egytől-egyig elutasították.

A városi kórház haszonbérbeadásából pöre keletkezett a városnak, amelyre szépen ráfizett. Börcsök a baj okozói ellen *tegyelmi* vizsgálatot indítványozott a képviselőben, de leszavazták. Börcsök ezt megfelelőbbé tette, de ez a felebbezése is úgy járt, mint a többi, elutasították.

Apátfalva község a kirakodó vásárt is kívül helyezte a községen. A kereskedők és iparosok megfelelőbbé tették a képviselő határozatát és törvényhatóság igazat adott nekik, feloldotta a képviselő határozatát s a kirakodó vásárt meghagyta a község belterületén.

Több apró községi ügy után a nemrég alakult szinpártoló egyesületnek segélyezés iránti kérelmét tárgyalták. Az állandó választmány javaslatára vita nélkül, egyhangulag ezer korona évi segélyt szavazott meg a törvényhatóság, amelyben tíz éven át részesül az egyesület. Ez a nagylelkű határozat egymaga biztosítja a mákói állandó szinkor felépítését.

Kisebb jelentőségű községi ügyek, költségvetések és számadások voltak még a közgyűlés napirendjén, amelyeknél vita nélkül fogadták el az állandó választmány javaslatát s a gyűlés félegy órára véget ért.

MULATSÁGOK

(=) **Kömvészek mulatsága.** Az aradi kömvészek vasárnap az Amerika-mulatóban sikerült nyári vigalmat rendeztek. A táncokat száz pár táncolta. Szünet közben Szappanos Lajos, a kömvészek segédek szakegyesületének titkára, és Radó Károly dr., a szakegyesület ügyésze lelkesítő beszédeket tartottak, a munkások pedig elénekelték a *Himnusz*t és a *Kossuth-notát*.

Ötmillió koronás csatorna építés.

(Az arad-csanádi öntöző-csatornatársulat közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4

Nagy fontosságú, óriási gazdasági jelentőségű terv ügyében tartottak ma délelőtt, Bohus Zsigmond báró elnöklésével ülést. Az ülésen jelentős lépések történtek az arad-csanádi öntöző-csatorna ügyében, s a tíz év óta szorgalmazott terv valószínűleg rövid időn belül a megvalósítás ösvényére jut. A csatornaépítés öt millió koronába fog kerülni, s általa Arad és Csanádmegyében negyvenezer hold kiterjedésű szikes terület válik termővé; a csatorna ezenkívül több más létesítménnyel lesz kapcsolatos, a melyek nagy hasznára lesznek a közérdeknek.

Minderről az az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat mai közgyűlésén tanácskoztak, a melynek lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

(A közgyűlés.)

Az arad-csanádi öntöző-csatorna-társulat ma délelőtt az arad-csanádi egyesült vasutak ülés-terében közgyűlést tartott. A közgyűlésen Bohus Zsigmond báró elnöklésével jelen voltak: Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Fábian László nyuz. főispán, Bohus Lajos báró, Purgly János, Heinrich Sándor, Kinzig János, Halmai Andor, Purgly László, Takácsy Sándor dr. Papp Elemér aradi kulturmérnök, Juhász Bálint, a mezőhegyesi állami menesbirtok igazgatója, Arad város részéről Virágh Lajos főmérnök, a földmívelési minisztérium részéről Kolozsváry műszaki tanácsos, Gyárfás Jenő, az aradi növénykísérleti telep vezetője és Löw Béla jegyző.

A közgyűlés megnyitása után Vásárhelyi Béla főrendiházi tag betérjesztette az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat tíz évi (1892—1902) számadásait. E szerint a társulat összes bevételei 58,128 kor. 47 fillért, összes kiadásai 53,383 kor. 47 fillért tettek ki, a maradvány tehát 4745 korona. Nem fizettek be 1960 koronát.

A számadásokat tudomásul vették.

(A csatorna tervét.)

Kolozsváry műszaki tanácsos ismertette az arad-csanádi öntöző-csatorna átdolgozott terveit, a melyeket a földmívelési minisztériumhoz fölterjesztenek, s a melyek a csatorna építés alapjául fognak szolgálni. A csatorna terve főbb vonásokban a következő:

A csatorna célja, hogy Arad- és Csanád vármegye szikes területeit az öntöző segítségével gazdaságilag használhatóvá, termővé alakítsák át. A két megye szikes területeinek kiterjedése 40.000 katasztrális hold. Egy katasztrális hold öntözéséhez másodpercenként 0,5 liter, az összeséghez 20 köbméter víz szükséges.

A csatorna hálózata a következő. Paulisnálnál lesz a vízfő, a hol a szükséges vizet a Marosból kiemelik. A csatorna főága: Paulisnálnál, Gyorok, Kuvin, Uj-Panát, Fakert, Zimándköz, Otvenes, Kurtics, Szentpál, Szederhát, Battonya, Mezőhegyes. Nagylak határait metszi s a mezőhegyesi élővíz-csatorna egyes szakaszait földhasználva, Nagylak alatt torkollik a Marosba.

A főágból ágaznak ki a zimándközi, siklói és aradi mellékágak. Az előbbi három, az utóbbi egy köbméter vizet vezet másodpercenként, a következő vonalokon:

A siklói ág a zimándköz, zimánd-ujfalusi, simándi, siklóli határokat, érintve a siklóli malom alatt a Nádor malom csatornába szakad.

Az aradi ág, melynek célja a mezőhegyesi élő vízcsatorna vízzel való ellátása és nagyjában egyenes vonalban Aradnak tart: az élővízcsatornába torkollik.

Szederhátnál a főágból a pécskai ág vezet ki, mely a meglévő pécskai csatorna vonalán 5 köbméter vizet vissza a Marosba, mert a Maros kis vizállásánál a pécska alatt szakasza a teljes 20 köbméter vizet nem nélkülözheti.

A főág négy millió köbméter földmunkát igényel két millió korona költséggel; egész hosszán 120 műtárgy (hid, zsilip) építése válik szükségessé, melyek költsége 1,400,000 koronát tesz ki.

Nagy jelentősége van a csatorna vonalán tervbe vett öt bukónak, a melyek összesen 3,300 lóerőt fejtenek ki. A bukók a következő helyeken lesznek: az első: Ujpanát határában, az Emausz-csárdánál, ez a legnagyobb, 1800 lóerőt fejt ki, a másik Zimándközön, a harmadik Kurtics és Szentpál határában, a Putrihalomnál, a negyedik Mezőhegyes alatt, (750 lóerővel) s az ötödik Csanádpalota alatt. Ezek bukók segítségével nagyszabású erőművi, főképp villamos áramfejlesztő telepeket lehet létesíteni, s a csatornának ezen kiváló előnye bizonyára nem is marad kihasználatlanul.

A főcsatorna összes költsége ötödfél millió korona.

A mellékágak összesen 800,000 m³ földmunkát 45 millió forint igényelnek egy millió korona költséggel; a mellékágak bukóinak erőszolgáltatása 600 lóerő. A fő és mellék csatornák összes hossza körülbelül 160 kilométert tesz ki.

Az élénk figyelemmel hallgatott tervezet-höz Papp Elemér kulturmérnök fűzött tájékoztató megjegyzéseket.

(Uj érdekesség.)

Vásárhelyi Béla szólalt föl ezután. Az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat célja volt, ugymond, hogy az előleges tervek elkészítse. Ez meg is történt. Most új társulatlak, külön érdekesség bevonásával kell határozni a felett, hogy mikép valósítandó meg, a már kész tervek alapján az öntöző-csatorna.

Fábian László és Virágh Lajos főmérnök fölszólalásai után Kolozsváry műszaki tanácsos tett indítványt. Azt ajánlotta, hogy noha a társulat befejezte működését, azonban azok közül, a kik az új érdekességnek is tagjai lesznek, hét tagu agitációs bizottság alakíttassék, a mely a csatorna megvalósítása érdekében fáradozzék.

Az indítványt elfogadták, s az agitációs bizottság tagjaivá: Zselénszki Róbert gróf Károlyi Gyula gróf, Takácsy Sándor dr. Wenckheim József gróf, Nádasdy Ferenc gróf, Juhász Bálint és Bohus László báró választották meg.

(A Maros hajózása.)

Az ülés végén Virágh Lajos városi főmérnök kérdést intézett Kolozsváry műszaki tanácsoshoz az iránt, hogy miután a csatorna a Marosból jelentékeny vizet kiemel, nem lesz ez hátrányára a Maros hajózáhatóvá-tételének s nem fogja akadályozni a tutajközlekedést?

Kolozsváry műszaki tanácsos megnyugtatóan válaszolt. A csatorna a Maros hajózáhatóvá tételének egyáltalán nincs utjában. Erre nézve teljes megnyugtatót fog adni a Maros hajózáhatóvá tételének ügyében, augusztus 7-én Makón tartandó értekezleten, a melyre nézve a tervek már előkészültek.

A gyűlés ezzel véget ért.

Az aradi tanítóképző építése.

(Az árlejtés kiírása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Hosszu procedurák után, miután a várossal szemben fölmerült formai kérdést is elintézték, megtörtént az első intézkedés arra, hogy az aradi állami tanítóképző épületének munkálatait megkezdjék.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium kiírta az árlejtési hirdetést az aradi állami tanítóképző épületére, annak föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, vas-, ác-, cserépfedő-, bádogos, burkoló-, padozati-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, szobrász-, kárpitos-, szobafestő-, kályhás-, vízvezeték-, csatorna-, árnyékszék-berendezési munkálataira.

Az összes munkálatok 288,989 korona 71 fillér összeggel vannak előirányozva. Az ajánlatok benyújtásának határideje augusztus 25-ének déli 1 órája. Az ajánlatokat, másnap, augusztus 26-án délelőtt 11 órakor, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban bontják föl.

Az árlejtésben csakis hazai iparosok vagy vállalkozók vehetnek részt. Magának az árlejtésnek nevezetesebb pontjai még ezek:

Az ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 5%-át a budapesti XI. kerületi állampénztárnál, vagy az aradi kir. adóhivatalnál letenni. Az épület tervei az aradi kir. államépítészeti hivatalban tekinthetők meg.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mondja az árlejtési hirdetés — fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szemellett tartása mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizzza, ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

Az aradi tanítóképző épületével együtt hirdette ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter az árlejtést a kunfélegyházi állami tanítóképző épületére, 312,538 kor. 40 fillér összeggel.

A tanár ur neje.

(Érdekes szerelmi regény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Napok óta suttogva adnak tovább a szegedi társaságban egy érdekes családi regényt, mely ott kezdődött, a magyar tengerparton folytatódott és egy belga városban végződött. Az eset szereplői: egy állami iskolai tanár, a felesége és egy biztosítási tisztviselő.

A tanár rajongásig szerette szép nejét, aki szívesen udvaroltatott magának egy éltebb magánhivatalnokkal. A férj gyanútlanul barátkozott a házibaráttal, gyakran fordultak meg együtt kávéházban, vendéglőben. A nagy Galeotto nyelve persze tudott egyes titkokat beszélni és a pletyka hamar elharapózott, lehet, nem is alaptalanul.

Időközben a tisztveselő, akinek felesége és családja van, elköltözött Szegedről a kéklő Adria mellé. Most már csak levél útján érintkezett a szegedi asszonnyal. Nemrég látogatóba jött hozzá és a tanár lakásához közel bérelt szobát.

A kósza hír erről a közellétről bizalmas apróságokat fecseg. Egy este aztán kitört a zivatar, mely fenekestül fölforgatta a tanár családi életét. Állítólag lehullott az asszony és lovag titkáról a lepel. A férj nagy lelki fölháborodással támadt rájuk, szóval ugynevezett családi jelenet játszódott le.

Nemsokára következett a második fölvonás. Az asszony minden értesítés nélkül az otthagytá urát. Lovagja után ment s három hétig élvezte

a friss tengerparti levegőt. Szegedre ez idő alatt nem irt levelet. Az Adria mellől Belgium egyik nagyobb városába utazott, ahol rokonsága van. Azóta ott tartózkodik.

A regénynek, mint a fáma beszéli, szerelmi háttere van. Az asszony nem viszonzta férje vonzalmát s bár az irodalomnak, tudománynak lelkes barátja volt, mégsem akart egészen elmerülni a kiváló tanár szellemi buváriataiba. A szive parancsolt, az ész tanácsára nem hallgatott.

Természetesen az sem utolsó tárgya a mendemondának, mely a teljes valószínűség formájában jelentkezik, hogy mi lesz a regény utolsó fejezete. Rebesgetik, hogy a férj nagylelkűen megbocsát és visszafogadja elszállt életpárját, ha ezánem kívánczik el az oldala mellől. Ám némelyek nagy szcenákat várnak attól a pillanattól, mikor az asszony hazatér és férje lakására beállit.

A bujkálva suttogó pletykának tápot ad az asszony vidám kedélye, könnyed hangulata, melyből ilyenkor sokat szeretnek következtetni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesület aradi fiókjá holnap. kedden este 8 órakor az egyleti helyiségben rendes választmányi ülést tart.

Megtorlás a Kossuth-gyalázásért.

(Féljelentés az ügyvédi kamarához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

A közönség még mindig nem tért napi-rendre ama botrány felett, mely Arad megye közgyűlésén történt a hazafias kegyelet szokatlanul durva megsértése által. A társadalom minden rétegében összhangzóan nyilvánult meg a megbotránkozás Pop C. István ellen, kit elsőben is kartársai ítéltek el hazafiatlan felszólalása miatt.

Mint megirtuk, több aradi ügyvéd ez ügyből kifolyólag féljelentést tesz ellene az aradi ügyvédi kamara választmányához. A féljelentés szövege a következő:

Tekintetes ügyvédi kamara!

Pop C. István dr. aradi ügyvéd f. é. augusztus 1-én megtartott arad megyei törvényhatóság rendkívüli közgyűlésén a tárgysorozat azon pontjánál, mely szerint a fővárosban emelendő Kossuth-szobor felállítására megsürgöttessék, az irányú indítványt terjesztett elő, mely az egész országban felháborodást idézett elő.

Popp C. István dr. nem állotta annak kifejezést adni, hogy addig hozzá nem járulhat a Kossuth-szobor felállításához, míg Jankunak szobrára gyűjtött pénzt a kormány a foglalás alól fel nem oldja, míg ez országban Janku-szobrot felállítani nem engedik, mert Kossuth Lajos sem volt más egyéb mint Janku.

Popp C. István dr. ezen felszólalásánál mélyen sértette a nemzeti kegyeletet, mert a szabadság apostolát egysorba helyezte a szabadság hiénájával és Janku sötét nevét, mely gyalázást, bűn és ürtelem odaállította Kossuth Lajos tiszta neve mellé és követelte, hogy egyazon tisztelet adassék a magyar nemzet e sötét alakjának, mint a nemzet nagy és hathatós fiának.

Popp C. István ezen felszólalását mi alól-irottak az 1874. XXXIV. tc. 68. §-ának b) pontjába ütközönek is találván, tisztelettel kérjük a tek. kamarát, hogy ezen féljelentésünket elfogadni, Popp C. István ellen a fegyelmet eljárást megindítani és a kifejtendőket után öt szigorúan megbüntetni méltóztassék. Tisztelettel (Aláírások.)

Az aradi Kossuth-asztaltársaság, mely a megyegyűlésen megsértett hallhatatlan emlékü Kossuth Lajos nevét viseli, kötelességének tartotta, hogy ez ügygel foglalkozzék.

A ma este tartott heti értekezleten Schwarcz Zsigmond titkár ismertette a hazafiatlan felszólamlást, s indítványozta, hogy Vásárhelyi László orsz. képviselő és Bogdán Szever szolgabíró, megyebizottsági tagok iránt, kik a merénylet ellen szót emeltek, fejezze ki az asztaltársaság elismerését.

Az asztaltársaság tagjai az indítványt helyesléssel fogadták s elhatározták, hogy a határozatról jegyzőkönyvi kivonatban értesítik az illetőket.

Egy város bűnlajstroma.

(Fegyelmi az egész tisztikar ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

A közigazgatásban nem volt még arra példa, hogy egy egész város a kormány részéről oly nagy foku, erélyes megrovást kapjon, mint aminő most Szabadkához érkezett. Még az a leirat is, a melyet a belügyminiszter a Kaffka-vizsgálat után Torontálmegyéhez intézett, csak szelid pirongatás ahhoz képest, amelyben most Széll Kálmán a híres bácskai város közállapotai felett kritikát mond.

Az ősszel kétszáz szabadkai polgár küldöttségben tisztelgett a belügyminiszter előtt, akit arra kértek, hogy szigorú és erélyes vizsgálatot tartson a szabadkai városházán.

A kiküldött miniszteri biztos hallatlan állapotokat talált. Kiderült, mondja a belügyminiszter leirata, hogy a város vagyonából egy millió nyolcszáz ezer korona eltűnt és körülbelül háromszor annyi minden miniszteri jóváhagyás és közgyűlési felhatalmazás nélkül lett utalványozva.

A főkönyvekben évekre visszamenően számadási hibák, hamis napló-számok vannak. Az ügykezelés a legegyszerűbb szabályokon túltette magát. A háztartásban a legnagyobb járatlanság, rendetlenség uralkodott.

Az egész tisztikarban megvan a hajlandóság a rosszhiszemű eljárásra. A polgármester tizenhét évi hivatali működése alatt meg nem engedett célokat szolgál; burkolt pénzügyi műveletekkel károsította a várost. Jutalmat adtak ott, a hol az ellenkezőnek lett volna helye; egyeseknek több ízben fizetési előlegeket adtak, a nélkül, hogy a régi hátralékot letörlesztették.

A belügyminiszter ezután hosszú lajstromban sorolja föl Szabadka város háztartásának bűneit.

A miniszter elrendeli a fegyelmi eljárás megindítását valamennyi városi tisztviselő ellen. A polgármesterre nézve a következőképp intézkedik. A mi a polgármestert illeti, az ellene fölmerült súlyos vádak nagy részben olyanok, a melyek a büntető-törvénykönyve ütköznek és arra mutatnak, hogy a polgármester állásának viselésére képtelen, és további ténykedése a várost a teljes romlásba juttatná.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* Janovics tervai. Októberben kezdi meg Janovics Jenő dr., a szegedi színház új igazgatója, Szegeden működését. A társulat huszonkét új darabbal elkészülve jön Szegedre. Első előadásul a Kurucz Feja Dávid történelmi színművet tűzik ki. Az első szezonban Szilgiet-ciklust, a másodikban Csiky-ciklust rendez Janovics az illető színműírók kiváló darabjaiból. Az énekműsorban hat opera, öt új és nyolc régi operett előadása van tervbe véve. Az új igazgató a népies előadásokon kívül ifjúsági előadásokat is kíván tartani, még pedig bevezető felolvasásokkal.

* **Uj magyar dráma.** *Pekár Gyula*, a jeles író, a nyár folyamán befejez egy magyar tárgyú történelmi drámát, melynek témája a XV. századból való és Mátyás királylal foglalkozik.

Összeégett asszony.

(Halálos szerencsétlenség kocsinál közben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

A budapesti képes ujságok nagy előszere-ttel hozzák az olyan borzalmas képeket, melyeken ember ég fákllya módjára. Az „első fákllya“ esetének ma Arad volt a színhelye. Meg-történt, hogy egy asszony az országuton lángba borult és annyira összeégett, hogy nagy kínló-dás után még ma meg is halt.

A szomorú eset részletei a következők:

Özv. *Mészáros Béláné*, született *Bárdos Teréz*, ki az aradi tanyán, a pesti dülő 3. szám alatt lakott, ma reggel a belvárosból haza felé igyekezett kocsin. A piacon mindenféle házi szükségletet vásárolt és a kocsin vitte haza. Többek között elhelyezett a kocsin *tíz csomag gyufát is*. Utközben öt asszony kérekedett fel hozzá, s *Mészárosné felvette őket*. Így aztán hatodmagával vitte a szekér a tanyára.

Már közel voltak otthonukhoz, midőn egy-szerre égni kezdett az ülés alatt a gyufa. *Hirtelen lángba borult a kocsin s Mészárosné ruhája is*. Az öt asszony eszeveszetten ugrált le a kocsiról, *Mészárosné azonban, kinek a ruhája és a haja lángban állott, nem tudott menekülni*.

Rémítő látvány következett most. A tüztől a lovak megijedtek, örületes gyorsasággal ragadták tova a kocsit, melyen az égő asszony kiáltozott segítségért. Végre egy fiatal ember kivel *Mészárosné együtt élt, megállította a lovakat s leemelte az égő asszonyt*.

Mészárosné ekkorára annyira összeégett, hogy életbenmaradásához nem lehetett remény. *Brück Gyula dr. körületi orvos vette gyógykezelés alá, de hiába, mert a szerencsétlen asszony délután meghalt égési sebeiben*.

Mayerné a törvényszéki fogházban

(Fordulat az elzülött asszony ügyében.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Mayer Gyuláné, az elzülött uriaszony vasárnap kitöltötte a kétnapi fogházat, melyet a kihágási bíró feslett élete miatt rá mért. Ezzel azonban nem ért véget az ügye, hanem most következik a súlyosabb dolog, melynek folyamán a gyermekleányokkal folytatott üzelméért vonták felelősségre.

Greén Nándor tb. főkapitány vasárnap délután kihallgatta *Mayernét*, ki mindent tagadott. Eleinte nagyon kedélyesen fogta fel a dolgot, mára azonban már megtört és többször sírásra fakadt. Egyik percben sirt, a másikban azonban ismét nevetni kezdett, olyan hatást keltve, mintha nem volna teljesen rendben az esze. A tagadás mellett ma is megmaradt.

A reádórség vizsgálata, mely széles körben folyik, már eddig is sok fontos és meglepő adatot derített ki. Mint vallomás eddig csak a kis *Karafa Terézé* áll szemben *Mayerné* tagadásával.

A gyermekek — mint az eddigi vizsgálat kiderítette — összekötetésben állottak *Mayer-nével*, kitől estenkint egy-egy koronát kaptak. *Karafa Terézé*, s egy másik leányt, a tizenhárom éves *Schmidt Katalint* a főorvos megvizsgálta, s konstata, hogy a gyanu igazat mondott.

Greén Nándor tb. főkapitány, ki vasárnap *Mayernét* előzetes letartóztatásba helyezte, ma délután az előzetes nyomozatot befejezte, s az

asszonyt átkísértette a vizsgálóbírószághoz. Előbb még védőügyvédet kért *Mayerné s Radó Károly dr.-t* nevezte meg, ki a védelmet el is vállalta.

Délután négy órakor *Valenta* detektiv vitte *Mayernét* a városház hátsó kapuján keresztül a törvényszék épületébe. *Messlényi Antal dr. kir. ügyész* az ügyre vonatkozó iratokat áttette *Nagy József* törvényszéki bírónak, a szabadságon lévő vizsgálóbíró helyetteséhez.

Nagy József bíró azonnal kihallgatta *Mayer-nét* s intézkedett a fogházba szállíttatása iránt. Fegyveres őr kíséretében indult *Mayerné* a fogházba. A vizsgálóbíró határozatától függ, hogy ott marad-e. Amennyiben fenntartja a letartóztatást, esetleg tizenöt napig is a fogház lakója maradhat.

SPORT.

+ Az aradi atlétikai klub holnap, kedden este kilenc órakor választmányi ülést tart a Központi-kávéház külön helyiségében. Ez alkalommal több érdeke ügy, s közte tizenöt új tag felvétele kerül napirendre.

+ **Magyarok győzelme a szerajevói nagy kerékpárversenyen.** A boszniai kormány protekciója alatt az ilidzsei gyönyörű parkban nagyszabású kerékpár-versenyt rendeztek. A versenyen sok nevező volt. Különösen a bécsiek fészkelődtek nagy izgatottságukban. amikor meglátták, hogy *Bihary*, a híres magyar sprinter is ott van. Még is kísérlették, hogy indulása ellen azon a címen tegyenek óvást, mert nem mutatta be amatőr igazolványát. Az intrika azonban nem vezetett eredményre, *Bihary* startolt s fényes győzelmet aratott. *Bihary* nyerte meg a szerajevói nagy díjat. A megnyitó versenyben *Simó* lett az első, a 25 km-éteres versenyben pedig *Lóvy Arthur*. A közönség rokonszenves tüntetéssel jutalmazta a magyar versenyzők győzelmét.

Aradi katonák öngyilkossága.

(A húspénz miatt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Az Ujaradtól nem messze eső főnlaki erdőben agyonlőtte magát az aradi m. honvédegyalog-zászlóalj két közembere. Fiatalos könnyelműséggel elsikkasztották a rájuk bizott pénzt, azt elmulatták, a kijózanodás perceiben pedig a szigorú büntetés elől, a halálba menekültek.

A kettős öngyilkosságról a következő tudósítást adjuk:

Goldstein Adolf és *Gavora József*, az aradi honvédegyalog-zászlóalj közhonvédei a múlt hó 31-én eltűntek Aradról. A honvédegyalog-zászlóaljnak itthon maradt családos tisztjei 80 koronát adtak át nekik, hogy azon a várból az élelmezési raktárból húst hozzanak. A két közhonvéd azonban a húspénzt *elsikkasztotta* azután mindketten *megszöktek*.

A pénzzel néhány napon át mulattak, szórakoztak, mikor azután a pénz elfogyott, akkor, ugylátszik, eszükbe jutott a büntetés, a mely őket ezért érheti. Annyi lelki erejük nem volt, hogy hazajöjjenek és maguk jelentkezzenek; inkább az öngyilkosságot választották.

Vasárnap, a főnlaki kincstári erdőben mind a ketten *agyonlőtték magukat*. Egy hatlövetű revolver feküdt mellettük, két töltés hiányzott belőle, az öngyilkosságot ezzel követhették el.

Hogy a két katona csakugyan öngyilkosságnak lett áldozata, annak bizonyítékául két levél feküdt mellettük, a melyeket maguk hagytak hátra. Mind a kettő szüleiktől bucsuzik benne. Körülbelül így hangzik mind a két levél:

Bocsássanak meg, hogy kedves fiam földi pályafutásának ez a vége. Így kellett ennek történnie!

A *Gavora József* utolsó levelének utóirata van, a mely humoros vonása a két katona szomorú sorsának. Így szól:

U. I. Jetzt fahr ich im Himmel!

Az öngyilkosságról értesítették az aradi térparancsnokságot s a honvédegyalog-zászlóalj parancsnokságot, a melynek kiküldöttel ma délután három órakor mentek ki a helyszínére, hogy a két holttestet agnoszkálják.

Goldstein Adolf aradi fiu, a szülei a Hálás-utcában laknak. *Gavora József* szülei Budapesten laknak, jómódu emberek lehetnek, mert *Gavora* havonta kapott otthonról pénzt. Ugy látszik, most ez idő előtt elfogyott, s azért nyult a rábizott pénzhez, a mely a vesztét okozta.

HIREK.

Egy fiatal művészről.

— Pályázat a város művészeti ösztöndíjára. —

Arad, augusztus 4.

Aradváros törvényhatósági bizottságán áll, hogy az a fiatal ember, kiről itt szó van, ne csupán a tudatában legyen az ő művész tehetségének, ne csupán egy pár jó embere, barátja számára alkossa gyönyörűségül tehetsége kincseit, hanem, hogy kifejlődve, teljes művésszé legyen. Ehhez a fejlődéshez azonban mód kell, melyet jelenleg éppen városunk törvényhatósági bizottsága adhat meg neki.

Matolay Gyulának hívják a mi emberünket, aki egészen fiatal még, s anélkül, hogy megfelelő tanításban részesült volna, határozott, kétségbevonhatatlan tehetségre valló dolgokat produkál a festészet, a rajzolás terén. Akik ismerik, akik munkáit szemlélték, s értenek hozzá, a ceruzája és ecsetje nyomán a művészetet látják megjeleneni. További tanulmányok nélkül azonban kárba vesz ez az adomány, de a fiatal embernek alig van módjában, hogy kiképeztesse magát.

Megadja azonban erre az alkalmat Aradvárosának művészeti ösztöndíja, mely éppen a jelen évtől kezdve szabadult fel. A legközelebbi közgyűlés fog dönteni a sorsa felett eme ösztöndíjnak, melyre *Matolay Gyula* is pályázott. Ha a törvényhatósági bizottság tagjai célzatának megfelelően itélik oda az ösztöndíjat, úgy *Matolaynak* kell adniok.

Ékesszólo támogatói *Matolaynak* azok a rajzlapok, melyeket kérvényéhez mellékel, s amelyek ott láthatók *Kádas Kálmán* főjegyző hivatalában. Alkalmunk volt megismerkedni e legegyszerűbb eszközzel odavetett rajzokat, s ezek alapján mondtuk el nézetünket erről a tehetséges fiatal emberről.

Az aradi festőművészek körében egy kis mozgalom indult meg *Matolay* érdekében. — *Alexits István* és *Balla Frigyes* akadémiai festők beadványt intéztek a törvényhatósági bizottsághoz, melyben meleg hangon méltatják a pályázó tehetségét s kérik, a városatyák pártfogását. Ez bizonyára nem is fog elmaradni.

Eltűnt tanítónő.

— A kurtiesi titok. —

Arad, augusztus 4.

Kurtics községének titokzatos eseménye van. Az elmúlt héten Kurticsra jött egy fiatal nő, s egy napi tartózkodás után, nyomtalanul eltűnt. Most a hatóságok keresik, mert nincs kizárva az eset, hogy a tanítónő Kurtics közepében öngyilkosságot követett el.

A múlt hét csütörtökjén a budapesti vo-

nattal Kurticsra érkezett egy uri módon öltözött husz-huszoney éves, csinos leány. A vonatról egy kurticsi asszonyhoz szállott, azt mondta, hogy pár hétig akar Kurticson maradni.

Másnap azonban a fiatal nő okmányainak és ruhájának hátrahagyásával, nyom nélkül eltűnt. Az okmányaiból tudták meg, hogy *Eliás Flórának* hívják, *naszódi* születésű, huszoney éves, görög katolikus *tanítónő*.

Miután a községben hasztalan keresték, jelentést tettek *Baross Ferenc* dr. központi főszolgabírónak, a ki viszont ma megkereste az alispánt, hogy az eltűnt nőt megyszerzte *köröztesse*.

Hogy az eltűnt tanítónő *öngyilkosságot* követett el, azt abból következtetik, hogy ruháit és irományait Kurticson hagyta, s úgy tűnt el. Az eltűnésnek alighanem valamelyes romantikus história a háttere, a melynek részleteit így még sejteni se lehet.

Aki Kecskeméthy miatt sikkasztott

— Mulatás a medve bőrére. —

Arad, augusztus 4.

Az egyik gonoszszágból lesz a másik, az egyik bűn szüli másikat. Hanem a bűnöknek ez a szaporodása eddig többnyire egy emberen, vagy egy családon történt meg: úgy, hogy a mikor valaki miatt belement a rovottságba, akkor következetes lett ehhez. Vagy pedig: fiu, a ki az apját lopni látta, maga hozzányult az idegen tulajdonhoz.

Hanem az ritka és módfelett érdekes esete a bűn átöröklésének, a melyről alább egy tudósítás kapcsán esik szó. A kiról a bűnek a miazmája másra származott, híres, nagy stílű szélhámos: *Kecskeméthy Győző*. És a kit az ő bűnének bacillusa megfertőzött: egyszerű községi jegyző, a ki arra az összegre ivott előre, a mely *Kecskeméthy* fejére ki van tűzve.

Szepesváraljáról táviratozzák: *Halasi Béla Dornó* (Gömör megye) községi jegyzőjét felfüggesztették állásától, mert örömeiben, hogy ő *Kecskeméthyt* elfogta, a jutalomdíj reményében hivatalos pénzt mulatott el. *Kecskeméthy* elfogása *tréfa* volt.

Persze, hogy *tréfa* volt. *Kecskeméthy* nem lesz bolond, nem fogatja el magát azért, hogy egy szegény falusi nótáriusnak egy jó napja legyen.

Kecskeméthy vigan él az ellopott százezekkel, a szegény falusi jegyző pedig pár forint miatt alighanem elveszíti a kenyerét, talán be is börtönözik. Különös járvány a bűn járványa: a kin legjobban vesz erőt, annak sokszor kutya baja sincs, de akin csak kis fokban nyilatkozik meg, azt elveszíti.

— **A román király Ischlben.** *Ischlből* táviratozzák: *Károly* román király vasárnap 2 óra 28 perckor ideérkezett. Fogadására megjelentek a pályaudvaron *Ferencz József* király, *Ferencz Salvator* főherceg, *György* bajor herceg *Paar* gróf főhadsegéd, *Ditrichstein* herceg és *Höhnel* lovag korvetkapitány szárnysegédek, *Salburg* gróf helytartósági tanácsos és *Wiesinger* polgármester. *Ferencz József* király a legszivesebben üdvözölte *Károly* királyt, mire a felségek az *Erzsébet* szállodába hajtattak, ahol *Mária Valéria* főhercegnő várta a királyt. Utközben a nagyszámú közönség élénk ovációkban részesítette az uralkodókat. Délután 5 órakor ő Felségénél családi ebéd volt, amelyen *Károly* román királyon és kíséretén kívül *Gizella* és *Mária* főhercegnők, *Ferencz Salvator* főherceg, *György* bajor herceg, *Beck* báró tábornagy vezérkari főnök, az udvari kíséret és *Salburg* gróf helytartósági tanácsos vettek részt. Hétfő

este a román király tiszteletére a színházban diszladás volt, melyen a román királyon kívül *Ferencz József* királyt és az uralkodó háznak itt időző tagjai is jelen voltak. A román király e hó 6-án gyógyhasználatra *Gastein*be megy.

— **Igazságügyi előléptetések.** A m. kir. igazságügyi miniszter *Paguba Vazul* és *Köller János* *aradi* kir. törvényszéki bírakat a hetedik fizetési osztály második fokozatába, ifj. *Kócán János* *kisjenői* kir. járásbíró albirót pedig a kilencedik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **Az angol királyt újra operálják.** Londonból táviratozzák: Az angol királyon újabb *vakbélgyulladás* tünetei mutatkoznak, a miért föltétlenül *újra meg kell operálni*. Az operáció, a melyet a *koronázás után* fognak végrehajtani, nem lesz olyan veszélyes, mint az előző, amelynek kimenetelét aggódva leste egész Anglia.

— **A keresztényszigeti választás.** *Nagy-Szebenből* táviratozzák: A keresztényszigeti választókerületben ma volt a képviselőválasztás. Az elhunyt *Schwicker* Henrik helyébe egyhangulag *Dreszkovits* Vilmos dr. ügyvédet választották meg. *Dreszkovits* a képviselőházban a pártonkívüli szászokhoz fog csatlakozni.

— **A spanyol királyné Bécsben.** *Münchenből* jelenti egy távirat: A spanyol királyné *Mária Terézia* infansnővel 10 óra 30 perckor a keleti futárvonaton Bécsbe utazott. *Lajos Ferdinánd* bajor herceg neje gyermekeivel *Salzburgig* elkíséri a királynét. Ugyanavval a vonattal utazott *Köburg* *Klementina* hercegnő *stajerországi* birtokaira.

— **Az aradvárosi adókövető bizottság f. é.** augusztus hó 6-án a mérnök, végrehajtó, vegyeskereskedő és vendéglős, augusztus hó 7-én a vívómester, szakkölcsönző, zálogház tulajdonos, zsidóbarát, zongora hangoló és raktáros III. osztályu kereseti adóját fogja tárgyalni, mindenkor d. e. 9 órakor.

— **Árpád-ünnep Pusztaszeren.** Vasárnap volt *Pusztaszeren* az *Árpád-ünnep*, a melyet évente rendez a *Pusztaszeri Árpád-egyesület*. A hazafias egyesület, a melynek élén *Kovács József* ceglédi tüzoltó főparancsnok, *Várady* Gyula áldozópap, *Kószó István* dr. és *Becsey* dr. ügyvéd állanak, azt a célt tűzte maga elé, hogy honalapító fejedelmünk emlékéért a népben éberen tartja s a szeripusztai apátsági templom dűledékei mellett emlékkápolnát épít. A vasárnapi ünnepségen óriási közönség vett részt. Képviseltette magát Szeged város hatósága, ott voltak azonkívül Szeged összes egyesületei és testületei, a Nemzeti Szövetség és az egyetemi ifjuság képviselői.

— **A Kárpát egyesület közgyűlése.** *Iglórból* táviratozzák: A Magyarországi Kárpát-egyesület f. hó 3-án tartotta Tátrafüreden számos tag jelenlétében és *Münnich* Aurél elnöklése mellett évi közgyűlést. Az elnöki, valamint a számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetett. Az 58,742 korona bevétellel és 28,585 korona kiadással előirányzott jövő évi költségvetést a közgyűlés jóváhagyta. A *Magas Tátra* feltárását és hozzáférhetővé tételét célzó munkaprogramot megállapították és elhatározták, hogy a *Szilágyi Dezső-emléket* a Tarajkán fogják elhelyezni. A közgyűlés egyhangulag dísztagul választotta *Darányi* Ignác földmívelésügyi minisztert, *Hohenlohe* herceget és *Csáky* Zéno gróf szepesvármegyei főispánt. A közgyűlés üdvözlő táviratot küldött *Frigyes* főhercegnek, az egyesület védnökének, *Csáky* Albin gróf örökös elnöknek, *Darányi* Ignác és *Wlassics* Gyula minisztereknek és *Hohenlohe* hercegnek. A közgyűlés végül *Szivák* Imrének memorandu-

mát a területeknek idegenek által való megvásárlása ellen kiadta véleményezés végett a központi választmányának.

— **Öngyilkos kadét.** Nagyváradról sürgönyzik: *Fancsali* Lajos a nagyvárad hadapród iskola végzett növendéke, ki tiszthelyettesé váló kinevezetése előtt állott, ma *föbelötte magát s rögtön meghalt*. A halál okát alig fejtí meg a következő levél, melyet az öngyilkos hátrahagyott:

— Meg kellett halnom, mert oly dolgot kellett volna elkövetnem, mely két egymást szerető szívet tett volna tönkre.

— **Gyilkos jégeső.** Abnormis jégverés hírét táviratozzák *Nagy-Szöllösről*. Vasárnap délután fél óráig tartó *galambtojás* nagyságu paradicsom alakzatu jég esett, a mely óriási károkat tett a tengeri termésben, szőlőkben és gyümölcsfákban. A városban egyetlen ép ablak sincs. Az üvegkereskedők nem is képesek a szükségletet fedezni. A pusztítás, a melyet a jégverés okozott szinte leirhatatlan. *Négy embert a mezőn a jég agyonvert*. A buzakazalokat a szélvihar szétverte s a rendkívüli jégverés a baromállományban is igen jelentékeny károkat okozott. Az utcákon jajveszékelve szaladgáltak a károsult emberek, a kiknek csaknem egész termése tönkrement.

— **Eljegyzések.** *Szalay* László aradi m. kir. adótiszt, augusztus 11-én vezeti oltárhoz a budapesti második kerületi plébánia-templomban *Innocent* Viktória kisasszonyt, néhai *Innocent* Viktor, a *Metternich-féle* bajnai uradalom volt főszámvevőjének leányát.

Altstädter Mór, a *Dréher* féle székesfehérvári telep főhivatalnok eljegyezte özv. *Herbergerné* szül. *Stengl* Lujza urnót, *Stengl* Ignác kisperegi birtokos és megyei bizottsági tag leányát. *Denhoff* Annuska kisasszonyt. *Lempényi* Bálint Andor eljegyezte *Aradon*.

— **Anyakönyvezetők kinevezése.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Arad* vármegyében az al-máskamarási anyakönyvi kerületbe *Bartos* Ferenc jegyzőt, a maros-szlatinaiba pedig dr. *Láng* Tivadár körorvost anyakönyvvezetőkké, továbbá az apateleikibe *Szilágyi* József jegyző irnokot, a zarándiba pedig *Csákány* Ödön községi irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és dr. *Láng* Tivadart és *Bartos* Ferencet a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **A tisztviselőnek hivatalban a helye.** A torontáli alispán többször tapasztalta, hogy egyes megyei tisztviselők, valamint a hozzájuk beosztott segéd- és kezelőszemélyzet, hivatali székhelyüket, járásuk területét napokra elhagyják anélkül, hogy erről neki, illetve közvetlen főlebbvalójuknak jelentést tennének és illetve az ilyenmü távozásáért engedélyt nyertek volna. Az alispán most rendeletileg figyelmezteti az összes tisztviselőket, hogy a szervezeti szabályrendelet idevonatkozó rendelkezéseit szigoruan betartsák, illetve betartassák, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a megtorló intézkedéseket folyamatba tenni.

— **A saint-pierre rab.** Tudvalevő, hogy a *Mont Pelée* ugy elpusztította *Saint-Pierre* városát, hogy a lakosságból mindössze egyetlen ember maradt élethen. Ez az ember egy *Sonson Silbaris* nevű néger, aki verekedés miatt ült a börtönben a rettenetes katasztrófa idején. *Sonson Silbaris* egy hírlapíró előtt így beszéte el élményeit:

— Verekedés miatt becsuktak, de én megszöktem börtönömből. Ekkor újból elfogtak s egy hónapi börtönre ítéltek. A katasztrófa reggelén hirtelen nagy sikoltozást hallottam. Azt hittem, hogy a börtönben tűz ütött ki. A háztető sok helyen megrepedt s a hamu csakugy szakadt. Segítségért kiáltottam, de senki se figyelt reám. Az ablakrácson keresztül láttam, hogy mint hull a tűzzápor az utcákra. A hamu egyre sürűbb rétegben vett körül s egyre esett. Már a mellemig ért a hamu. Lábam, hátam,

karjaim elégték. Nagyon meleg volt, rettentő meleg. A szemem elé tartottam a kezemet, hogy a szemem ki ne égjen. Aztán elveszítettem az eszméletemet. Rövid ájulás után magamhoz tértem s segítségért kiáltottam. Senki sem felelt. Három nap, három éjjel kiáltoztam s csak a negyedik napon jött néhány matröz, a ki kiszabadított.

Silbarist most Morne-Rougeban ápolják. Egész testét piros foltok fedik, de fájdalmai már nincsenek s a néger jókedvű s sokat szivarozik.

— **Üngylikos egyetemi hallgató.** Fiuméből táviratozzák: *Drohobeczký* Rezső egyetemi hallgató ma Fiumében lakó szüleihez érkezett. Megérkezése után hirtelen *elmebaj* tört kirajta, revolvvert vett, s azzal *agyonlőtte magát.*

— **Tűz Pop C. István pincéjében.** Pop C. István aradi ügyvéd Fábrián-utca 7. számú házában pincéjében tűz ütött ki ma délelőtt. *Kis Jánosné* cseléd a pincében a szénvasalóba tüzet akart gyújtani, s a helyett, hogy égő paraszatt tett volna a faszén alá, ezt *leöntötte borseszessel* és meggyújtotta. Közben az ott nyitva álló borszeszes üveget feldöntötte, melynek kifolyó tartalma *lángba lobbant* a vasaló tüzeitől. Néhány pillanat alatt *lángban állott az egész pincé helyiség.* A házbeliek azonnal oltáshoz fogtak s hamarosan sikerült a tüzet elfojtani. A pincében sok ruha és ágynemű összeégett, a cselédnek nem történt semmi baja. A rendőrség és tűzoltók is kivonultak, de már nem igen akadt dolguk.

— **A divat ellen.** A reakció, amelyet a higiénia, no meg a divatszámok ébresztettek föl a férfinenben a női divat ellen, nemcsak az uszályt ostromolja. A női toalett sok más féltett alkotórésze vesztélyben furog még kivüle, ha utánzásra találnak néhány kis tartománynak és városnak különös törvényei, amelyekkel a divat kicsapását korlátozzák. *Luzernben* például szigorúan tilos a 18 hüvelyknél szélesebb kalapok hordása egy régi törvény értelmében. Azonkívül törvény tiltja a kalapoknak virágutánzásokkal és madártollakkal való feldíszítését is. *Connecticut* amerikai államban viszont szigorúan tilos a gyermekek kurtaszárú harisnyát huzni. Ezt a törvényt ott oly szigorúan fogják, hogy nemrégiben egy *Fleurot* nevű gazdag francia embert letartóztattak New-Havenben, mert hétéves gyermekét a francia divat parancsa szerint így járatta. Persze a meleg Franciaországban nem káros a szülők e kis hiúsága, de fönn Észak-Amerikában könnyen adhatja meg a gyerek egészsége az árát. Mikor még Roosevelt New-York kormányzója volt, szigorú rendeletet írt alá, amely pénzbüszsággal sújtja a vadmadarak tollával való kereskedést és viselését. *Grove* tengeri fürdőben a városi testület megszabta pontosan, hogy kicsoda fürdő-toalettkben jelenhetnek meg a fürdőzők a tengerben. Persze, ez a toalett oly erkölcsös és oly nehéz volt, hogy két leány nemsokára a tengerbe fuladt, mert az uszásban akadályozta a kényelmetlen ruha. Aztán Franciaországban tilos a ruha felső részének piros szalaggal való díszítése, mert ezt könnyen a becsület-renddel tévesztethetnek össze az emberek. Még sok más ilyen aprócseprő törvény áll fenn a földön, mely kerülő uton, ürügygel akarja kikezdeni a divat korlátlan érelmát. De hát éppen e hiu kísérletek bizonyítják a legkésebben, hogy a divat még nagyon sokáig marad a föld legszuverénebb dirigáló nagyhatalmassága.

— **Katonák és rendőrök harca.** Párját rítkító utcai harc volt vasárnap éjjel Budapesten, a ferencvárosi Szent István-kórház mögött. Nagy csapat katona összetűzött egy sereg rendőrrel s a szóharc később valószínű utközötté fejlődött, amelynek több áldozata lett.

Tizenegyedfél órakor nagy csapat katona vonult végig a IX. kerületben lévő Remete-utcán. Egytől-egyig alaposan be voltak csipve s az egész utcát fölverték rikoltozásukkal. Trágár nótákat énekeltek s belekötöttek minden szem-

bejövő emberbe. Kezet fogva, valószínű csak tárláncat alkotva, mentek végig az utca közepén.

— Fölre minden kutya cibille! kiáltottak, ha valaki szembejött és lelőttek az illetőket a gyalogjáróról.

A Remete-utcában szelgálatot teljesítő rendőr csöndre intette az összesen tizenkét katonát. Azok azonban nem engedelmesskedtek.

— Nekünk nem parancsolsz nyavalyás! — ordítottak a részeg hadiak s ezzel a rendőrt is félrelőttek az utból.

A rendőr tehetetlen volt a tulerővel szemben és elővette sípját, hogy segítséget hívjon. Néhány perc múlva oda is érkezett még három rendőr. Ezek felszólítottak a katonák közül kettőt, a kik a legszájasabbak voltak, hogy kövessék őket a legközelebbi őrszobába. Több sem kellett a katonáknak. Hárman elszéledtek egy közel lévő nagy vendéglőbe, a hol nagy csoport katona mulatott és onnan segítséget hívtak. Harmincnál több vegyes fegyvernembeli katona jött onnan elő. Volt közöttük gyalogos, tűzér, huszár és vadász. A csapat rögtön segítségére kelt részeg társainak. Oszlopba állottak, kihuzták az oldalfejtőket és elkialtották magukat:

— *Most meghaltok mindnyájan!* Innen senki el nem megy közületek.

A rendőrök nem vették el a lélekjelentéket s ők is *kordot rántva*, s egymás hátának támaszkodva, védekeztek a dühös támadó sereg ellen. A sötét éjszakában formális csata keletkezett, a kardok csillogtak és le is sújtottak egy-egy koponyán. Szerencse volt meg, hogy a katonák kivétel nélkül ittasak voltak s jóformán azt sem tudták, hogy mit cselekeszenek. Így a bátor rendőrök meg tudták őrizni testi épségüket, míg ellenben ők *több katonát megsebesítettek.* A harc közel fél óra hosszat tartott. Nem lehet pontosan megállapítani, hogy hányan sérültek meg, mert a katonák közül többen elmenekültek a kapott sebekkel, a mikor nagyobb tömeg polgár sereglett oda és a rendőrök p'rtjára kelt. Három súlyosan sérült katona azonban a helyszínen maradt. Egyet a Szent István-kórházba, egy másikat pedig a kaszárnyába vitették a honvédkaszárnya kirendeltsége. A katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított a botrányos utcai harc ügyében s a rendőrség is vizsgálatot folytat a maga körében.

— **A cselédek, hordárok és hitelezők.** A hitelezőjét senki fia nem ta... nagyra. Ebben van is némi észszerűség, mert hiszen nem lehet napoleoni elme az, aki hitelez. A hitelezőket azonban nem becsülte le még senki annyira, mint Budapesten egy kerepesi-uti háznak a tulajdonosa. Ez a háziur a házában kapuja alá hatalmas táblát szögeztetett ki, amelyen e sorok olvashatók:

**Cselédek, hordárok és hitelezők
csak a mellék-lépcsőt használhatják!**

Hogy mekkora souverén megvetés nyilvánul meg e sorokban a hitelezők iránt, fölösleges talán hosszasan magyaráznunk. A történelmi igazság kedvéért annyit azonban meg kell említenünk, hogy e kerepesi-uti háziurnál nincs széles Budapesten népszerű ember a háziurak világában. Hir szerint a lakók legközelebb szerenáddal fogják ünnepelni derek lakásadójukat, aki ily szokatlan, de kategorikus formában védi meg az ő érdekeit is.

— **A bakteriumgyilkoló fény sugar.** A fény, mint tudjuk, nemcsak diagnosztizál, hanem gyógyít is Nincsen hét, amikor a fototerapiának valami újabb változata ne kerülne forgalomba; némelyek az ibolyántuli sugarak hatására esküsznek, mások a vörös alatti spektrum-részlet éter-rezgéseiből látnak gyógyulást. Kiegészíti a listát King, aki a malária ellen az árnyékkurát, a skototerapiát ajánlja. Kiindulva abból a tapasztalatból, hogy a váltólázás rohamok mindig nappal jönnek, hogy gyakoriabbak a fehérbőrűeknél, mint a négeréknél és nyáron mint télen, ő a mocsárlázat kiválóan elősegítő okot lát a napsugarakban, amelyektől tehát óvakodni kell. A skototerapia értéke ugyan még nagyon bizonyításra szorul, de annyi már is bizonyos, hogy a remények, melyek a fénynek és különösen a villamos fénynek is bakterium-

ölő hatásához fűződtek, mindinkább halványulnak. Egészen komoly helyen, Brieger tanár berlini laboratóriumában végzett ez irányban kísérleteket Krebs és ezek azt derítették ki, hogy az eprouvettában, illetőleg mesterséges tenyésztalajon kétségtelenül előli a mikroorganizmusokat a villamos fény, de az állati szervezetbe bejutottakat nem. Csak úgy, mint akármely vegyi szer, mely a baktériumokat elpusztítja a tenyésztalajában, de e szervezetbe letelepedőket bántatlanul hagyja. De azért a fényterápia ma nagyon divatját járja és a lupus kezelése körül szinte dominálni látszik már azért is, mivel a legtöbb szerző nem csak biztos, de fájdalommentes gyógyítást is helyez kilátásba. Ilyen körülmények között érdekes felvilágosítással szolgál Clarke közleménye, kinek egy betegét Finsen híres gyógyintézetében kezelték és onnan azt referálta, hogy a lámpával kezelés is nem mindig egyforma, mert egyik beteg elalszik azalatt, míg a lámpa fénye hat rá, a másikinál pedig, a lámpának sütőetése meglehetősen kinokot okoz és van olyan is, aki épp e miatt a kezelés alól meg is szökik.

— **Lovagias sikkasztó.** Azokra a viszonyokra, melyek nálunk a lovagiasság terén uralkodnak, élénk világot vet a következő kis epizód, mely e héten folyt le egy előkelő budapesti ügyvéd irodájában. Az iroda tulajdonosa egy alsó ausztriai-fürdőben nyaral s a folyó ügyeket *B. J.* nevű segédje, egy ugynevezett szigorló jogász vezeti. A múlt héten az ügyvéd váratlanul visszaérkezett Budapestre s átnézvén az időközben felgyülemlett aktákat, inkább megszokásból, semmint gyanakodás okából a segédjére bizott kézipénztárt is átvizsgálta. A rögtönzött rovacselásnak megvolt a váratlan eredménye; kiderült, hogy a pénztárból kétszáznegyven korona hiányzik.

— *Hijja van a pénznek*, szólott csodálkozva a segédjéhez, aki észrevehetőleg elsápadt. A fiatal ember eleintén ötlöthalt, hebegve tiltakozott az ellen, hogy a pénzt magáncélokra fölhasználta volna, valami érthetetlen tévedéssel hozakodott elő, később azonban, mikor a kriminális ügyekben járta principális nagyon is keresztüztübe fogta, bünbánólag beismerte, hogy a pénzt csakugyan ő vette ki a fiókból.

— *De biztosítom az ügyvéd urat*, szólott lesütött szemmel, hogy kárát az utolsó krajcárig meg fogom téríteni. Ha most nem, hát egy év múlva, két év múlva, vagy akkor, amidőn a diplomámot megkapom. Es azt is elhitheti az ügyvéd ur, hogy nem korhelykedésre használtam föl az idegen pénzt.

— Hát ugyan mire használta föl?

— Párbajköltségre kellett.

— Párbajköltségre sikkasztott?

— *Kénytelen voltam vele.* Ha a pénzt el nem veszem, az ellenfelem, aki tartalékos huszárhadnagy, azt hitte volna, hogy gyáva vagyok. Akkor pedig százszor inkább a halált, semhogy a gyávaság látszata rajtam száradjon.

Az ügyvéd utána járt a dolognak, s kiderült, hogy a segéd igazat mondott: csakugyan a becsületbeli ügy költségeire fordította az el-tulajdonított összeget. Azért tette, mert más-unnan sehogyse bírt pénzt szerezni magának. Meg is verekedett az egyik fővárosi vívóteremben, s derekas homlokvágást adott a tartalékos huszárhadnagyak

A jószívű principális megbocsátott a lovagias ifjunak, de este így szólott a vacsorázó társaságához:

— *Különös ország ez a mienk*, ahol az emberek azért sikkasztanak, hogy a becsület mezején megmaradhassanak.

— **A füst sulya.** Sir Walter Raleighről, a nagy angol tengeri hősről, beszéli el egyik életrajzírója a következő apróságot: Erzsébet királyné egyszer nagyon családias hangulatban tréfálkozott ezzel a kedves emberével, aki csevegett, kacagott és fogadásokat ajánlott a királynénak. A királyné végül azt mondta neki, hogy azt mégsem tudja megmondani, hogy mennyi a füstnek a sulya.

— Felség, — felelte Raleigh — a dolog egészen egyszerű!

Erzsébet királyné azonban hitetlenkedett s kész volt a fogadásra is, hogy nem tudja kimutatni a füst sulyát.

— Felséged maga döntheti el a fogadást — mondotta Raleigh.

Azzal dohányt hozatott, a királyné szeme-

látára megmérte, majd megtömött vele egy ezüst pipát és elszította. Mikor a pipa kiégett, a tartalmát kiverte és megmérte ugyancsak a királyné jelenlétében és a két súly különbsége mutatta a levegőbe ment füst súlyát. A királyné nevetve fizette ki veszteségét. Attól a naptól kezdve élvezik állítólag a dohányt Angolországban.

— Ujmódi egyesületek. Amerikának van már megint két nevezetes egyesülete. Shelbyville városában Massachusetts államban a vállalkozó szellemű urak csónakázó-egyesület alakítottak, mégpedig olyformán, hogy az egyesület tagjai koporsókat használnak csónak gyanánt. Lisbon ohioi városban pedig a mosónők megalakították egyesületüket és kimondták, hogy naponta 1 dollár 25 centen alul nem mosnak.

— Pongrácz Lajos a Központiban. A Központi szálló kerthelyiségében ma este és hat napon át Pongrácz Lajos kolozsvári híres cigányzenekara ad hangversenyt.

— Ma kedden és szerdán. vagyis folyó hó 5 és 6-án nagyobb mennyiségű férfi és nő divatcikk (cipők, kalapok, ingek) stb. kerülnek eladásra Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság-terén. Számos cikk (napernyők, sárga cipők, férfiak, hölgyek és gyermekek részére, burok, stb.) az előrehaladott szezon miatt kivételesen olcsó árakon bocsájtanak el. Figyelmébe ajánljuk az érdekelt közönségnek, keresse fel az áruházat ezen rendkívüli napokon. A közismert fénykép-kezdvezményt igénybe veheti minden vevő 10 korona vásárlásnál még akkor is, ha a vásárlás nem egyszerre, hanem részletben történik. A papírkeretért csupán 3 korona térítendő meg.

— Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1902 július haváról: Maradt a múlt óról 129 fi, 97 nő, e hóban felvételt ápolásra 164 fi, 84 nő, összesen ápoltatott 293 fi, 181 nő = 474. Ezek közül elbocsátottat gyógyulva 81 fi, 47 nő, javulva 59 fi, 26 nő, gyógyulatlan 21 fi, 0 nő, meghalt 19 fi, 6 nő, összesen fogyatkozás 171 fi, 88 nő, maradt ápolás alatt 122 fi, 93 nő. Összesen 215; ápolási napok száma 5312.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadótársaságát érdeklő megbízásokat.

A Kubelik-botrány.

(Az anya nyilatkozik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 4.

Megirtuk néhány napja, hogy Kubelik Jan fivére, Vaczlav, mily vádakkal támadta meg Skrivánt, a k s cseh hegedűművész impresszárióját. Kubelik Vaczlav az újságokban közzétett nyílt levélben azzal vádolta öccsét impresszárióját, hogy az kizsárolja, kizsákmányolja őt és teljesen hatalmában tartva, uralkodik felette. Kubelik Jan erre, mint ismeretes, nyílt levélben megvédte tikkárát, ezuttal nyilvánosságra hozta az okokat, melyek miatt eldegenedett családjától.

A Kubelik-fiúk tollharcába most beleszól az anya: Kubelik Barbara asszony a következő írással:

Ezennel kinyilatkoztatom, hogy idősebbik fiamnak, Vaczlavnak. Skriván ur ellen intézett cikkének tartalmával teljességgel egyetértek. Továbbá kinyilatkoztatom, hogy Jan fiam rólam és ifjabbik fivéréről lelkiismeretesen gondoskodik. Skriván urnak az az állítása, hogy én 14.000 korona évi apanaszt húzok fiamtól, nem felel meg a valóságnak. Nem tudom elhinni, hogy Jan fiam nyilatkozata, mely a Skriván ur dolgaira vonatkozott, a fiam tollából eredt volna; ellenkezőleg, én azt hiszem, hogy annak megírására erőszakkal kényszerítették. Sohasem volt az én Jan fiamnak oka arra, hogy családi otthonára panaszkodjék és az az állítás, hogy őt a családi tűzhelytől irigység és gyűlölet kergette volna el, arcátlan hazugság. Végrelesen kinyilatkoztatom, miszerint Skriván ur még

Jan fiamnak Amerikába való elutazása előtt azzal fenyegetett engem, hogy azon lesz, hogy fiam hazáján kívül telepedjék le. Kiváló tisztelettel

Kubelik Barbara.

A két Kubelik anyjának ez a nyilatkozata még jobban megvilágítja a helyzetet. Kicsinyes családi viszálykodás-ról volt itt tulajdonképpen szó, melyet ők maguk fújtak föl botrányra.

Jellemzően védi me: egy hirneves bécsi impresszárió Kubelik emberét, Skrivánt, mint azt a bécsi Fremdenblatt írja.

Az impresszárió elmondja, hogy Kubelik Skriván nélkül nemcsak hogy nem emelkedett volna arra a polcra, melyen most áll, hanem valószínűleg elzüllett volna. Évekig éhezett Kubelik Prágában és Bécsben, míg Skriván, felfedezvén őt, meg nem könyörült rajta és nem előlegezte neki az akkor mindenképpen kétséges első cseh és bécsi tournée költségeit. És Skriván — mondják — eddigelé kifogástalanul viselkedett Kubelikkal szemben, úgy régebben, mint az amerikai tournée alatt. Mi különös sincs abban, hogy egy művész egyszer hálás jótevő vállalkozója iránt. Régi tapasztalat, hogy a míg nincs siker, amíg az impresszárió ráfizet vállalkozására, addig a művész mesterének, protektorának, atyjának, istenének ismeri az impresszárióját; ha aztán — ezer eset közül egyszer — pénz és dicsőséggel végződik a vállalat, akkor az impresszárió — különösen a művész családjának felfogása szerint — nem egyéb, mint zsaroló, szipolyozó haramia. Ma már elég okosak a nagy művészek, nem egy könnyen hagyják magukat meglopni és nem oly könnyen lehet felettük uralkodni.

— Meg vagyok győződve — végzi a bécsi impresszárió — ha — ami elvégre lehetséges — Kubelik tényleg engedelmes szolgálja most impresszáriójának, akkor a jövő évben, a szerződés megújításakor már Skriván lesz a lakája az ifju, de már tapasztalt Kubeliknek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Verekedés a Tátrában. Fővárosi tudósítónk írja: Grüner Jakab a budapesti Tátra-kávéház és mulató tulajdonosa, aki a hazafias egyetemi polgárokkal való összekülönbözése révén szomorú nevezetességre tett szert a fővárosban, ma ismét mint egy véres verekedés hőse állott a bíróság előtt. Grüner Zsáki, mint a hogy általában nevezik, ugylátszik mindig tart a kávéházában néhány verekedő segédet, mert ezuttal is négy-öt emberrel rontott minden ok nélkül egy tehetetlen emberre, a kit össze-vissza vertek. A panaszos Steiner Arnold kereskedő, a ki július 10 én éjjel — mint maga is mondja — egy kissé becsipett állapotban tért be a Tátra-kávéházba, a hol beszélgetésbe elegyedett Grüner Jakabbal. Valami magánügyet tárgyaltak. Egyszerre hovesebb szóváltás támadt közöttük, mire Grüner az egyik kezén amurgy is béna Steinert mindenféle becsületsértő szavak kíséretében kétszer arculütötte és egyuttal többeket felbujtatott arra, hogy dobják ki és verjék meg. Steiner a fenyegető veszély elől kifutott a kávéházból, de támadói a király utcai Hunyadi-kávéház előtt utolérték. Itt Piczek Ferenc kést rántott rá, Steinert kezein meg is vágta és megöléssel fenyegette, Grünernek egy hive, Engel Jenő ezalatt esernyőjét törte darabokra Steiner hátán, míg a banda egy harmadik és negyedik tagja a torkát szorongatta Steinernek. Steiner kiáltására rendőrök érkeztek a helyszínére, a kik szétválasztották a verekedőket. Steiner sebeit a mentők kötötték be és sebeit még ma sem gyógyultak be. Ebben az ügyben ma tartották meg a büntető tárgyalást, a melyre egész sereg tanut idéztetett be, a kik Wiener bíró szobájában alig férték el. Grüner és társai ellen közönség elleni kihágás, becsületsértés, rágalmazás és könnyű testi sértés miatt emeltetett vád. Itéletet ma még nem hoztak.

NAPIREND.

Augusztus 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Havi boldogasszony. — Protestáns naptár: Ozvald. — Görög-keleti naptár (július 23.): Fókasz. — A nap kél 4 óra 28 perckor, nyugszik 7 óra 11 perckor. — A hold kél 6 óra 29 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett élésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, zivatarok.

Augusztus 5. A magyarországi mnokások rokkant-és nyugdíj egylet aradi fiókjának választmányi ülése este 8 órakor. — Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 9 órakor (Központi kávéház külön terem.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Stekel Mózes Stanislau. — Grünfeld Gyula Moór. — Engel Mór, Vaiszló. — Pöck Gottlieb, Bodenbach. — Novak Károly. Treften. — Thim F. I. M.-Oszturau.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 4

Déltőzsde. A búzakínálat jó, a vételkdv jó. Lanyha iránzat mellett 26.000 métermázsa került forgalomba. 3 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanevek nyugodtak. Időjárás szép, meleg.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.56 — 6.57
Buza 1903. áprilisa	6.92 — 6.93
Rozs októberre	5.85 — 5.86
Rozs 1903. áprilisa	5.96 — 5.97
Zab októberre	5.24 — 5.25
Zab 1903. áprilisa	5.48 — 5.49
Tengeri augusztusra	4.86 — 4.87
Tengeri 1903. májusra	5.08 — 5.09
Repce augusztusra	10.10 — 10.20

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.60 — 6.61
Buza 1903. áprilisa	6.95 — 6.96
Rozs októberre	5.87 — 5.88
Rozs 1903. áprilisa	5.97 — 5.98
Zab októberre	5.26 — 5.27
Zab 1903. áprilisa	5.49 — 5.50
Tengeri augusztusra	4.86 — 4.87
Tengeri 1903. májusra	5.09 — 5.10
Repce augusztusra	10.25 — 10.35

Zárhat 5 órakor:

Osztúk hitelrészvény	689.25
Magyar hitelrészvény	728.50
Leszámlolóbank részvény	471.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.50
Osztúk-magyar államvasuti részvény	709.—
Közuti vasut	638.—
Városi villamos vasut részvény	325.50

S z e s z ű z l e t .

— Augusztus 4. —

Mai jegyzetünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmázsánkent.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 4.

Magyar aranyáradék 4%	121.—
Magyar koronaráradék 4%	97.85
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	119.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségnyersjegy kölcsön	205.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztúk papírjáradék	101.50
Osztúk járadék ezüst	101.50
Osztúk járadék arany	121.50
Koronaráradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztúk-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	728.—
Osztúk hitelbankrészvény	688.50
Osztúk-magyar államvasut	708.75
20 frankos arany (Napoleondor)	19.05
Német birodalmi marka	116.97
London	239.65
Páris	95.20

Kölcsey-egyesület
Aradon

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:			
Nagyváradra reggel	5.10	Budapest felé érkezik:	
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyvonat reggel	6.05
Személyvonat d. e.	11.20	Személysz. tv. reggel	9.10
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személyvonat este	9.35	Gyorsvonat este	7.11
		Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:			
Személyvonat reggel	6.35	Erdély felé:	
Gyorsvonat délután	12.11	Soborsinról reggel	6.50
Gyorsingig délután	2.04	Gyorsvonat reggel	8.08
Személyvonat d. u.	4.07	Személyvonat d. e.	10.50
Radnára délután	6.35	Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délután	4.06
		Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:			
Személyvonat reggel	6.15	Temesvár felé:	
Személyvonat d. e.	11.56	Vegyesvonat d. e.	10.43
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat d. u.	3.44
		Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:			
Vegyesvonat reggel	7.10	Szeged felé:	
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat reggel	8.35
		Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:			
Személyvonat reggel	6.25	Brád felé:	
Vegyesvonat d. u.	12.06	Gurahoncáról szm. r.	8.03
Gurahoncig szm. du.	4.30	Vegyesvonat d. e.	11.—
		Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep-és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —
Irtá: **Hardy I. D.** [42]
(Folytatás.)

— Mért okoztál nekem akkora fájdalmat Gaston? — Kérdezte Nazaréna szemrehányóan, mikor lakosztályukba tértek.
— Hm, csakugyan erős idegei vannak, Nazaréna, — felelt az orvos elismeréssel, — tíz asszony közül kilenc hangosan föl-sikoltott volna.
— Szeretném, ha föl-hagynál ezekkel a kellemetlen próbákkal, hiszen régen tudhatod, hogy erős idegeim vannak, — felelt a fiatal asszony komolyan.
— O nem akartam neked fájdalmat okozni: ha csakugyan ez lett volna a szándékom, akkor az erős idegeid ellenére is hangosan föl-sikoltottál volna.
— Megengedem, de reményem, hogy meg fogsz kímélni ettől a próbától.
— Istenem, ha tudtam volna, hogy ilyen érzékeny vagy, — csufolódott az orvos, — inkább megkíméltem volna a gyengéd, fehér kar-jaidat. Hozzád sem értem volna!
Nazaréna sértődötten hallgatott el: könyvet vett fel az asztalról s gépiesen kezdte lapozgatni, mire az orvos egykedvűen kérdezte:
— Mi az? Uj könyv?
— Ah dehogy — felelt Nazaréna Shakespe-peare Othelloja.
— Hm... Othello bolond volt — jelentette ki az orvos nyomatékkal.
— Durva, elvakult ember — felelt Naza-réna összeborzadva.
— Az én véleményem egészen más — fe-lelt Fitzallan orvos élénken — Othello inkább nagyon is érzékeny és irgalmas szívű volt.
— Nos, ez a felfogás legalább is egészen új, Gaston, — jegyezte meg a fiatal asszony szelid gunnyal.
— De teljesen helyes — ragaszkodott az orvos álláspontjához; — én Othello helyett áva-kodtam volna megölni Desdemónát; életben hagytam volna s úgy bántam volna vele, hogy megátkozta volna azt a napot, melyen megaján-dékoztam az élettel.
Volt valami a hangjában és a tekintetében amitől Nazaréna összeborzadt.
— Othello barbár volt, de szerette Desdemo-nát, — szolt némi keserűséggel.
— Ah, ezzel rim cízöl, — felelt az orvos gunyosan, — mintha te, a te hideg, nyugodt lelkeddel beszélhetnél szerelemről! Én legalább nem tudtalak megtanítani erre a szóra... ha csak más nem ért el nagyobb sikert?
Nazaréna hallgatott egy pillanatig; kutató szemekkel nézett férjére, aztán azt kérdezte:
— Talán azt jelenti ez, Gaston, hogy nem bízol bennem?

Ha Fitzallan most célzást tesz Percival Ray-mondra, az asszony összeszedte volna minden bátorságát s tudatta volna vele az egéz igazságot. Boldog lett volna, hogy lelke megszabadul ettől a tehertől. De az orvos gonosz mosolygás-sal így felelt:
— Isten mentsen! Hogy jönnek erre a gondolatra? Hisz ismered a tréfáló szokásomat! A te hideg, szenvedelméleten természeted mel-lett örülség volna gyanakodni.

George és Ray még nem mentek lefeküd-ni, hanem át-átmentek a dohányzóba, hogy még egy szivart elszívjanak. Mivel itt egész magukban voltak, George megszólalt:
— Tudod azt Ray, hogy én ezt a Fitzal-lant szörnyen közönséges, otromba fickónak tartom?

— Ez az én nézetem is, — mordult fel Ray.
— Pedig nem is láttad azt, amit én lát-tam, mondhatom neked, hogy az arcának a ki-fejezése mikor te a feleségével beszélgettél s ő figyelt benneteket, valósággal kegyetlen volt! Azt hitte volna az ember azon gondolkozik, hogy hogyan gyilkolja meg a feleségét, miféle halálammal irtsa ki a világból.

— Szent Isten, George, — kiáltott Ray iz-gatottan — csak nem hiszed, hogy komolyan erre gondolt! Hogy kegyetlen és brutális tud lenni a feleségével, azt ma láttam, de meggyil-kolni...
— No, ha nem teszi meg, akkor hazudtak a szemei: valóságosan az éhes farkas tekinte-tével néz rá. Egy tanácsot azonban adhatok öcsém — szolt most George igen komolyan. — Iparkodjál lehetőleg keveset törődni a szép asszony bánatával s Fitzallanék családi ügye-ivel.

— Ah, azt akarod mondani, hogy nyugod-tan elnézzem, hogy pusztítja el, hogyan gyöt-ri halálra az a szörnyeteg? — kiáltotta Ray hevesen.

— Nem tudom, mit tehetnél ez ellen, — szolt George hidegvérrel.
— O igaz, igazad van, — kiáltott Ray nagy szenvedelemmel. — Nazaréna meg sem enged-né, hogy közbevessem magamat érte! Csak azt engedné meg legalább! De így bilincsbe van verve mind a két kezem és...
— Ray megörültél? — szakította félbe Ge-orge borzadva, sötét hangon.
— Nem sok hiányzik hozzá, hogy elve-szítsem az eszemet!

— George hallgatott egy pillanatig, aztán a legsürgetőbb intés hangján szólalt meg.

— Ray, gondold meg, hogy hova jutsz ezen az uton! Legjobb esetben gyalázatos bot-rány lesz a vége, mely megszakítja a szívet szegény édesanyádnak... gyászt, szégyent hoz mindnyájunkra... ezt csak nem akarod?

— Hisz megtagadhattok engemet, ha any-nyira jut a dolog! — kiáltotta Ray keserűen: aztán sötét tekintettel tetette hozzá: — Ne ag-gódjál, George, enynyire nem fog jutni a dolog so-ha, de soha! Nazaréna számára nem vagyok más, mint egy távoli ismerős, még csak a ba-rátja sem vagyok s így semmiképpen sem le-hetek hasznára.

— Ez a körülmény határozottan az asz-szony mellett tanuskodik.

— Nem vetted észre — folytatta Ray mind hevesebben — hogy ma is hogy erőt tudott venni magán, pedig határozottan lehetett látni, hogy az az ember fájdalmat okozott neki?

— Igen, ugy látszik, Fitzallannénak épp annyi önuralma van, mint a mennyi esze, — felelt George. — s ez nagy szerencse, mert ugy látom, helyetted is neki kell gondolkoznia... rád nem lehet számítani.

Tompa hallgatásba merülve bámult Ray maga elé s George szomoruan nézett rá, na-gyon sajnálta a szegény fiút.

— Ray szólalt meg végre szeliden, kezét öcsésének vállára téve. — Sejtelmem sem volt róla, hogy te ennyire odavagy.

— Azt sem, tudom, hogy lehetnék-e még odább is, felelt Ray szomorú mosolygással. — Le kell győznöd ezt az érzelmét, szegény öcsém; nem megy máskép a dolog! S nem-csak a magad kedvéért, Ray... még in-kább annak a szegény asszonynak a kedvéért akire nézve nagy szerencsétlenség lenne, ha te...
— Ne mondd ki, George, — esdekelt Ray, — tudok mindent, amit mondatsz nekem; elmondtam én már mindazt magam is magam-

nak, de hiába! Nem akartam sejtetni sem sen-kivel, hogy mi történik szívemben, elég, hogy magam tudtam, hogy bolond vagyok s ime, most mégis akaratom ellenére elárultam ne-ked is!

— Ray, — szolt George bensőséggel, — reményem nem szükséges, hogy meg is mond-jam neked, hogy mindaz, amit ma beszélünk, egészen kettőnk titka marad, az én ajkamon soha ki nem jön.

— Ah, barátom, ilyen biztosítakra kettőnk között nincs szükség, — felelt Ray melegen, — az a nap, melyen kételkednem kellene ba-rátságodban, életem utolsó napja lenne.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:
Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Boldog emlékü felejtetetlen férjem
BEKE KÁROLY
aradi kir. pénzügyigazgató

elhalálózása alkalmából, az őszinte részvétnek oly nagyszámú megnyilat-kozása soha meg nem hálálható je-lével találkoztam hatóságok, testüle-tek, jóbarátok és ismerősök részéről, hogy azok mindenikének most, a gyász, a fájdalom e nehéz napjaiban egyen-ként megköszönni erőmet meghaladó feladat lévén, ezuton fogadják mind-annyian vigasztalásomra irányuló, megbecsülhetetlen részvételükért legmé-lyebb és tiszteletteljes köszönetem őszinte nyilvánítását.

Arad, 1902. augusztus 4-én.

Özv. Beke Karolyiné
szül. Fekete Zsuzsánna.

Erzsébet-körut 18. szám alatt
egy szép utcai

földszinti lakás

november 1-jétől kiadó.

Erdélyország

leghiresebb cigányzenekara Aradon

Ma kedden, augusztus 5-én

és a következő hat estén a

KÖZPONTI SZÁLLODA

Salacz-utcai

TÜNDÉRKERTJÉBEN,

Pongrácz Lajos

kolozsvári cigányzenekara hangversenyez.

Kezdeté 8 órakor. — Bemenet díjtalan.

Számos látogatást kér

NAGY LAJOS,
szállodás.

2084—1902. kig. szám.

Vinga nagyközség előjáróitól.

Magy. kir. államv. üzletvezetőség Szegeden.

Magy. kir. Államvasutak.

23921—1902. sz.

73174—1902. sz.-hoz.

Hirdetmény.

Vinga nagyközség előjárói a képviselőtestület 101. sz. határozata folytán közhírré teszik, hogy Vinga nagyközség javadalmát képező országos és heti vásári helypénz dijszedési jog **1902. évi szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor** a község ház tanácsstermében nyilvános árverés útján 1902. évi november hó 1-én kezdődő időtől három egymásután következő évre nyilvános árverés útján bérbeadni fog.

Miről árverelni kívánók arról értesíttetnek, hogy az árverési feltételek az előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vingán, 1902. évi július hó 21-én tartott képviselő-testületi közgyűlésből.

Schiffer József,

Dupcza,

főjegyző.

1363

bíró.

40116—1902. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi és Kun-félegyházai állami tanítóképződék és melléképületeinek; és pedig: az aradira összesen 288989 korona 71 fillérrel, a kun-félegyházaira pedig összesen 312538 kor. 40 fillérrel előirányzott föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, vas-, ács-, cserépfedő-, bádogos-, burkoló-, padozati-, asztalos-, lakatos-, mázólo-, üveges-, szobrász-, kárpitós-, szobafestő-, kályhás-, vízvezeték-, csatorna-, árnyékszék-berendezési munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik:

1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedélyvel bírnak.

2. Ajánlat építkezések szerint külön-külön az összes munkákra egyes munka csoportokra vagy pedig munkanemenként külön-külön is tehető. **Az ajánlatok borítékjain világosan megjelölendő, hogy az melyik építkezésre vonatkozik.**

3. A munkákra vonatkozó munka-kivonatokat és ajánlati mintákat rendelkezésre bocsátatnak a vállalkozóknak, kik kötelesek egységáraikat azokba beiktatni; a végösszegek pedig úgy számjegyekkel, mint betűkkel, a kiszolgáltatót eredeti ivenként tüntetendő fel.

4. Az 1 koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok **legkésőbb f. é. augusztus hó 25-én déli 1 óráig** a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-utca 16. sz.) nyújtandók be.

5. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kebelében **f. é. augusztus hó 26-ika déli 11 órakor** (V., Vadász-utca 33., III. 13) nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-a szerint, az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzt az ott körülírt módokat és kikötéseket mellett a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál, vagy pedig az aradi, illetőleg kun-félegyházai m. kir. adóhivatalnál az ajánlat benyújtása előtt letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. Ajánlathoz készpénz, vagy értékpapír bánatpénzül nem csatolhat.

8. Fentartja magának a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azon jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

9. A munkára vonatkozó általános és különleges feltételek s tervek Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor építészeknél (Budapest, VIII. ker. Köztemető-ut 4. sz.) naponta d. u. 3—5 óra között megtekinthetők és ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatokat a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Az aradira vonatkozó tervek másolati példányai az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál, a kun-félegyházaira vonatkozó pedig az intézet igazgatóságánál ugyancsak megtekinthetők.

Budapest, 1902. évi július hó 30-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

1364

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a Temesvár Józsefváros állomáson létesítendő fűtőházi iroda, lakó épület és szénfészker előállításával járó építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések az, egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden, a magy. királyi államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. emelet 4. sz. ajtó) és Temesvárott a temesvári osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig** nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságához (I. emelet 22. sz. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei iverként 80 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

Ajánlat a Temesvár Józsefváros állomáson foganatosítandó építkezésekre vonatkozólag.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis **f. évi augusztus hó 21-én déli 12 óráig 2000**, azaz kétezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Szeged, 1902. évi július hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkék szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrásy-ut 78. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, iverként egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb **évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig** a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

Ajánlat 73174—902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5% ka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 4-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névaláírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Maraschino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

Lakás kiadó.

A Víztorony mellett, az ujonnan épült emeletes házban, egy három szobás moderna lakás kiadó. Bővebbet ugyanott. 1862

Arad közelében

130 hold (ca 1100 □ -ö) birtok f. é. október 1-től több évre hasznóberbe adatik. Bővebbet: Dr. Mülek Lajos irodájában (Arad, Fábrián utca 6. sz.) 1849

Kiadó

a Kassovitz Fülöp-féle üzlethelyiség. Andrassy-tér 9., f. évi szeptember hó 1-étől. 1854

Eladó ház.

Az Ilona-utca 2. számú

15 évig adómentes

új ház,

mely jól jövedelmez, szép udvar és kert hozzá,

kedvező vételár mellett

szabad kézből

olcsó áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 1818

TELEFON 43.**Legnagyobb választék**

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvételnek, vagy becserejtetnek.

Kiadó lakás.

a Salacz- és Kölcsey-utcák sarkán Solymos-házban egy

4 utczai szobából

és megfelelő meliék helyiségek-ből álló

erkélyes lakás

és két

üzleti helyiség

kiadó.

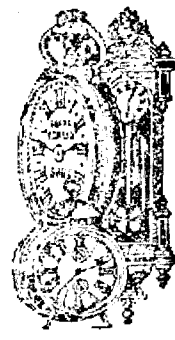
A lakás november 1-től, a bolthelyiségek azonnal elfoglalhatók. 1365

Nagymennyiségű

deszka
és

lécz
eladó

az Aradi
Nyomdarárszvénytársaságnál.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi irásbelli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

órágyára,
aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország)

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	frt 5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	frt 1.95.

Czegem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1880

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, hórtákat (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Ma-saszhoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárvá.

Hamisítványoktól tessenék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit pponder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerárakban.

Apátfalván: Tar Imre, Baltonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebessen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Pálorán: Nagy Albert, Csernán: Erkes Armin, Elekén: H. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnar István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevegyesen: Schlogi Pál, Kunágótán: Fejes Lajos, Kurlicson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuniz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza arak gyógyszerárakban.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatá által, mely egy pár nap alatt elmulaszt Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsás és krém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS fele készítményeket tessenék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

Udvári lakás kiadó.

Bővebbet 1346

Bing Edénél,
József főherceg-ut 5. sz. alatt.
Permetező

3 évi jótállással
(ingyen javítás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 1308

tüzi fecskendő, borszivattyú,

kutak és gummi tömlők

gyári árakon.

Javítások elfogadtnak.

68962—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak menetjegy-nyomdájában, illetve műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges festett, hasított birkabőrök, aláírt bőrkarikák, bőrpórtárcsák, valamint a Westinghouse-félek tömitéséhez való bőrtárcsák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. ok a 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi augusztus hó 12-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 68962—902. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5 százalékára legkésőbbben folyó évi augusztus hó 11-ének déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.